

Tilinpäätös 2023

Tilastokeskus

27.2.2024

Sisällys

1	Toimintakertomus	2
1.1	Johdon katsaus	2
1.2	Tuloksellisuus	3
1.3	Vaikuttavuus	6
1.3.1	Toiminnan vaikuttavuus	6
1.3.2	Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	7
1.4	Toiminnallinen tehokkuus.....	7
1.4.1	Toiminnan tuottavuus.....	7
1.4.2	Toiminnan taloudellisuus.....	11
1.4.3	Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	14
1.4.4	Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus.....	20
1.5	Tuotokset ja laadunhallinta	22
1.5.1	Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	22
1.5.2	Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu.....	26
1.6	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	30
1.7	Tilinpäätösanalyysi.....	38
1.7.1	Rahoituksen rakenne	38
1.7.2	Talousarvion toteutuminen.....	39
1.7.3	Tuotto- ja kululaskelma	40
1.7.4	Tase.....	42
1.8	Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma	44
1.9	Arviointien tulokset.....	45
1.10	Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä	47
1.10.1	Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot.....	47
1.10.2	Väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavan kautta tulleita ilmoituksia koskevat yhteenvetotiedot.....	47
1.10.3	Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot	47
1.11	Kuvioiden 1–3 tiedot taulukkomuodossa.....	47
2	Tilastokeskuksen talousarvion toteumalaskelma.....	49
3	Tilastokeskuksen tuotto- ja kululaskelma	51
4	Tilastokeskuksen tase.....	52
5	Tilastokeskuksen liitetiedot	53
6	Allekirjoitus.....	59

27.2.2024

1 Toimintakertomus

1.1 Johdon katsaus

Tilastokeskuksen perustehtävää – tilastotuotanto ja tilastotoimen kehittäminen – laajensi 1.3.2023 voimaan tullut päivitetty laki tilastokeskuksesta. Muutos on askel kohti tietovirastotyypistä toimintaa. Lakiin on nyt erikseen kirjattu tutkija- ja aineistopalvelu, jonka tehtävänä on edistää tieteellistä tutkimusta ja yhteiskuntaoloja kuvaavien tilastollisten selvitysten tuottamista. Tutkijapalvelun edeltäjä tutkimuslaboratorio aloitti toimintansa jo vuonna 2001.

Vuonna 2023 toimintansa aloittaneessa Datahuone-pilottiprojektissa Tilastokeskus toimii kiinteässä yhteistyössä VATT:n, Helsinki GSE:n ja datahuonepilotin ohjausryhmän kanssa. Tilastokeskus tuottaa Datahuonepilotin käyttöön aineistoja, joiden esikäsittelystä ja tietoturvalisistä etäkäyttöympäristöstä se vastaa. Datahuone vakinaistettiin täydentävän talousarvioesityksen käsittelyn yhteydessä marraskuussa 2023 tehdyllä periaateratkaisulla. Samalla sille vuodelle 2024 suunniteltu rahoitus noin kaksinkertaistettiin. Toiminnan vakiinnuttaminen edellyttää pysyvää lisärahoitusta, jonka saamiseen Tilastokeskus suhtautuu luottavaisesti.

Tutkijapalveluiden toiminta on laajentunut edelleen. Aineistotoimitusten viiveitä on saatu lyhennettyä ja käyttöluvut saadaan käsittelyyn aiempaa nopeammin. Taloudellisena haasteena tutkijapalveluissa on ollut alhainen kustannusvastaavuus. Sitä ollaan korjaamassa vuosittaisilla maksuasetuksen päivityksillä ja niihin perustuvilla hinnankorotuksilla. Vuonna 2023 valmisaineistot ja käyttöluvut olivat ensimmäistä kertaa julkisoikeudellisia suoritteita. Lisäksi tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoiteltuun osaan saatiin hintatukea.

Tilastokeskus tuotti toimintavuonna 132 tilastoa. Tilastotuotannon määrä on ollut suunniteltu. Tilastojulkaisujen oikea-aikaisuus ei ollut tavoitteen mukainen ja myös julkaisujen virheettömyys jäi jonkin verran tavoitteesta. Tilastojen laadinnassa hyödynnetään valtaosin muiden organisaatioiden tuottamia rekisteritietoja tai muita aineistoja. Niihin liittyviin tuotantomuutoksiin tai aikataulullisiin ja laadullisiin ongelmiin ei Tilastokeskus aina voi vaikuttaa ja ne heijastuvat tilastotuotantoon. Tilastojen julkaisuvirheistä noin puolet johtui ongelmista tilastotuotantoprosessissa ja toinen puoli teknisiä virheitä. Tilastotuotannon laatua on käsitelty tulosohjaavan ministeriön kanssa ja yhteistuumin on sovittu tavoitetason laskemisesta realistiselle tasolle.

Tilastokeskuksen saama palaute niin kotimaisilta kuin kansainvälisiltä tiedonkäyttäjiltä ja sidosryhmiltä on erittäin hyvää. Eurostat on arvioinut Tilastokeskuksen tietotoimitukset erinomaisiksi. Tilastokeskusta arvostetaan myös kansainvälisessä tilastotoimessa rakentavana uusien ratkaisujen etsijänä.

T-Median toteuttamassa julkishallinnon Luottamus & Maine -tutkimuksessa (2023) Tilastokeskuksen tuotteet ja palvelut saavat maineen osa-alueista korkeimman arvosanan ja niiden vaikutus on merkittävä myös Tilastokeskuksen saaman sidosryhmätuen kannalta. Tilastokeskuksen maineindeksi kohosi vuonna 2023 hieman vuodesta 2022 (3,57) ollen nyt 3,62. Asteikko on 1–5. Asiakkaiden kouluarvosana Tilastokeskuksen tuotteille ja palveluille oli vuoden 2023 asiakastutkimuksen (Taloustutkimus) mukaan 8,6 ja arvosana kohosi nyt kolmatta kertaa peräkkäin. Tilastokeskuksen tunnettuus ja luottamus Tilastokeskuksen tuotteisiin ja palveluihin on molempien tutkimusten mukaan myös hyvällä tasolla.

Kansainväliset lainsäädäntö- ja manuaaliuudistukset vaikuttavat laajalti eri aihealueiden tilastoihin. Lakisääteisen tilastotuotannon jatkuva laajeneminen niukkojen resurssien oloissa edellyttää tuotannon tehostumista, mutta myös tuotannon karsintaa. Kyberturvallisuusuhat lisäävät tarvetta tietoturvan ja tietosuojaan vahvistamiseen entisestään.

Henkilöstökyselyn tulokset paranivat edellisestä vuodesta ja olivat Tilastokeskushistorian parhaimmat. Tilastokeskuksen vahvuuksia ovat työyhteisön toimintakulttuuri sekä työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet. Kuitenkin erityisesti tilastoja tuottavan palvelualueen

27.2.2024

avovastauksissa esiin tuli liiallinen työmäärä ja uupuminen. Edellisen toimintakertomuksen tapaan voi todeta, että jaksaminen on huolenaihe. Esimerkiksi maksullisen toiminnan ennätystulos tarkoitti samalla lisätyötä asiantuntijoille.

Tilastokeskuksen henkilöstöstä määräaikaisia oli seurantavuonna joka kuudes. Määräaikaisuudet sekä muut henkilövaihdokset lisäävät henkilöstön kokemaa räsitusta. Käytetty työpanos väheni haastattelutyössä 9 henkilötyövuotta ja henkilötyövuosia kertyi yhteensä 91. Muun henkilöstön henkilötyöpanos kasvoi 3 henkilötyövuodella ja oli 644.

Henkilötyövuosien kokonaismäärä on pysynyt usean vuoden ajan suhteellisen vakaana uusista tehtävistä huolimatta. Ostopalveluiden käyttöä on lisätty erityisesti kehittämishankkeissa. Monet kehittämistoimet liittyvä tietojärjestelmiin, joiden uudistaminen on muun muassa vanhenevan teknologian takia välttämätöntä. Tietojärjestelmien elinikään vaikuttavat myös tilastosäädösten perusteella tulevat uudet vaatimukset. Useat osittaiset korjaukset käyttöikänsä päätä lähestyvissä tietojärjestelmissä ovat lisänneet riskejä esimerkiksi kansantalouden tilinpidon laadinnassa.

Tulevien vuosien rahoitusleikkauksiin varaudutaan kehittämällä tietojärjestelmiä, yhtenäistämällä tilasto- ja muita tietoprosesseja sekä muita toimintatapoja. Tehostamisen on tarkoitus mahdollistaa henkilötyövuosien vähentäminen luonnollisen poistuman avulla. Lisäsäästöjä on tarkoitus saada vielä uusilla toimitilajärjestelyillä.

Taloudellisessa mielessä vuosi 2023 oli menestyksenkäs. Maksullisen toiminnan tuotot saavuttivat uuden ennätysten. Menot kasvoivat vähemmän kuin käytettävissä oleva rahoitus, joten siirtyvä erä kasvoi hieman. Siirtyvä erä tarjoaa jossain määrin puskuria parille seuraavalle vuodelle, jolloin hallituksen tuottavuusleikkaukset tulevat vaikuttamaan rahoituksen tasoa alentavasti.

Toimintaympäristössä muun muassa taloustilanne, korona ja Venäjän hyökkäys Ukrainaan on lisänneet ajankohtaisen tilastotiedon tarvetta. Euroopan tilastojärjestelmän (ESS) Innovaatioagendan tärkeimmät tavoitteet ovat 1) vahvistaa ESS:n kykyä vastata nopeasti uusiin käyttäjätarpeisiin, 2) laajentaa tuotevalikoimaa vastaamaan politiikan tarpeita, 3) saavuttaa tehokkuushyötyjä resurssien uudelleenallokoimiseksi sekä 4) vahvistaa joustavuutta ja sopeutumiskykyä yhteiskunnallisiin muutoksiin.

Edellä olevat tavoitteet ovat relevantteja myös Tilastokeskuksen kannalta. Alkavalla strategiakaudella on tarkoitus, että Tilastokeskuksen rooli tiedon käytön edistämisessä laajenee ja valmiudet toimia yhteiskunnan monipuolistuvien tietotarpeiden täyttäjänä vahvistuvat.

1.2 Tuloksellisuus

Seurantavuonna Tilastokeskuksen tilastotuotannon laajuus säilyi suunniteltuna. Julkaisevien tilastojen määrä vaihtelee hieman vuosittain jo siitäkin syystä, että osa tilastoista julkaistaan harvemmin kuin kerran vuodessa.

Tilastojen perusjulkaisutyyppi on tiedotteen ja tietokantajulkaisun yhdistelmä, mutta keväästä 2022 alkaen on ollut mahdollista julkaista myös pelkkä tietokantapäivitys ilman ennakoitua julkaisuaikataulua. Julkaisumallin muutos vaikutti julkistusten lukumäärien vertailukelpoisuuteen aiempiin vuosiin. Julkaisuja myös lisättiin tulossopimuksen laadinnan jälkeen, joten alkuperäinen tavoite oli asetettu liian matalaksi.

Julkistuksista 97 prosenttia ilmestyi suunniteltuna ajankohtana, kun tavoite oli 99 prosenttia. Tilastojulkistusten oikea-aikaisuus laskettiin suhteessa suunniteltuihin julkistuksiin, joten tieto ei ole täysin vertailukelpoinen aiempiin vuosiin.

Julkistuksista virheettömiä oli 89 prosenttia. Toteuma alittaa tavoitteen 7 prosenttiyksiköllä ja heikkeni edellisestä vuodesta 3 prosenttiyksikköä (2022: 92 ja 2021: 94). Virheitä oli yhteensä 84 julkistuksessa. Virheistä noin puolet johtui ongelmista tilastotuotantoprosessissa ja toinen puoli oli teknisiä virheitä. Tilastokeskus on

27.2.2024

toiminnassaan riippuvainen muiden viranomaisten tietotoimituksista. Niiden muutokset selittävät 12,5 prosenttia myöhästymisistä ja 7,5 prosenttia virheistä.

Kansainvälisissä arvioinneissa Tilastokeskuksen tuottamat tilastotiedot arvioidaan perinteiseen tapaan hyvin laadukkaiksi. Arviointikriteereinä käytetään yleensä valmistumisviivettä, tuotettujen tietojen määrää suhteessa vaatimuksiin ja toimituskertojen määrää, joka kertoo virheiden korjaamisesta.

Kokonaisuutena tutkijapalveluiden tulos parani ja toiminta jatkoi laajentumistaan. Kysyntä kasvoi 15 prosenttia käyttölujarahakemuksien määrällä mitattuna. Aineistotoimituksista 43 prosenttia tehtiin tavoiteajassa, mikä on 12 prosenttiyksikköä parempi kuin edellisenä vuonna. Käyttöluhapyyntöjen käsittely on saatu alkuun yleensä hyvinkin nopeasti, mutta käsittelyt vievät aikaa varsinkin, jos käsittelyssä on mukana muitakin organisaatioita.

Tutkijapalveluiden tuotot kasvoivat 20 prosenttia (0,4 miljoonaa euroa) edellisestä vuodesta ja olivat 2,5 miljoonaa euroa. Vuoden 2023 voimassa ollut maksuasetus muutti hinnoittelua niin, että käyttöluvat ja valmisaineistot olivat ensimmäistä kertaa julkisoikeudellisia suoritteita. Hintoja myös nostettiin, koska toiminnon kustannusvastaavuus vuonna 2022 oli 53 prosenttia. Kustannusvastaavuus seurantavuonna oli 80 prosenttia julkisoikeudellisissa ja 49 prosenttia liikeloudellisesti hinnoitelluissa suoritteissa. Seurantavuonna Tilastokeskuksella oli käytettävissä hintatukea tutkijapalveluiden liikeloudellisesti hinnoiteltuun toimintaan. Hintatukea käytettiin 241 000 euroa. Hintatuettu kustannusvastaavuus oli 53 prosenttia.

SISU-mikrosimulointimallissa rekisteriaineiston tilastovuosi palautettiin vuodeksi 2019 koronan aiheuttamien poikkeusvuosien vuoksi SISUn ohjausryhmässä sovitun mukaisesti. Mikrosimulointimallin kehittämisen kohteena oli työttömyysturvan jaksomalli, jonka valmistuminen siirtyi alkuvuoteen 2024.

Maksullisen toiminnan tuotot olivat 11,3 miljoonaa ja ne kasvoivat edellisestä vuodesta 5 prosenttia (0,6 miljoonaa euroa). Suunnitteluvaiheessa vuodelle 2023 asetettu tavoite osoittautui liian varovaiseksi, koska ei osattu arvioida maksullisen toiminnan pysyvän ennätyskorkealla tasolla. Tulojen ennakointi on Tilastokeskuksessa perinteisesti varsin konservatiivista ja vain suhteellisen varmat tulot osataan ottaa suunnittelussa huomioon.

Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 95 prosenttia ilman hintatukea ja 97 hintatuen kanssa (2022: 99 ja 2021: 82 %, ei hintatukea). Kustannusvastaavuustiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia seurantakohdemallin ja laskentamenetelmän vaihtamisen vuoksi. Vuoteen 2022 asti Tilastokeskuksessa oli käytössä oma LASKE-järjestelmä. Vuoden 2023 tiedot on laskettu valtion yhteisellä kustannuslaskentamallilla. Vuonna 2023 uudistettiin merkittävästi myös seurantakohdemallia niin, että se on valtion hierarkkisen mallin mukainen.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat 3,0 miljoonaa euroa, kun mukaan lasketaan myös momentin käyttöoikeudella saatu rahoitus. Toteuma säilyi lähes edellisen vuoden tasolla ja tavoite ylitettiin. Kustannusvastaavuus laski 40 prosenttiin, kun se edellisenä vuonna oli 41 prosenttia. Kansainvälinen toiminta on aikaisempaa aktiivisempaa ja yhteistyötä on käynnistetty myös eräiden Afrikan maiden kanssa.

Tilastokeskukseen luotetaan neutraalina faktatiedon tuottajana. T-median toteuttamassa Luottamus & Maine -tutkimuksessa Tilastokeskus sijoittui vuonna 2023 sijalle 16 mukana olleista 81 organisaatiosta. Organisaationa Tilastokeskukseen ei kohdistunut seurantavuonna negatiivista uutisointia painetussa mediassa. Tilastokeskusta koskevien pääkirjoitusmainintojen määrä kasvoi 16 prosenttia, muttei yltänyt koronaa edeltävälle tasolla. Sosiaalisessa mediassa seuraajien määrä on kasvanut edelleen, joskin aiempaa hitaammin (Instagram +14 %, LinkedIn +5 %, Facebook +4 %, X/Twitter +2 %).

Tilastokeskus aloitti viestinnän TikTokissa syksyllä 2023. Luvuissa näkyy meneillään oleva some-kanavien murros ja käyttäjien liikehdintä. Tilastokeskus aloitti syksyllä kokeilun

27.2.2024

TikTok-alustalla tavoittaakseen nuoremmat tilastojen käyttäjät. Kokeilu on kasvattanut myös muiden some-kanavien vaikuttavuutta (Instagram, YouTube) kun samaa sisältöä on pystytty hyödyntämään useammalla alustalla. Kokeilun tuloksia ja jatkoa arvioidaan keväällä 2024 pohjautuen saatuihin kokemuksiin.

Työpanosta käytettiin seurantavuonna 735 henkilötyövuotta, joka on 6 henkilötyövuotta (-1 %) vähemmän kuin edellisellä vuonna (2022: 741 ja 2021: 746 htv). Haastattelijoiden henkilötyövuosimäärä pieneni yhdeksällä eli sadasta 91:een, kun taas muun henkilöstön työpanos kasvoi kolmella ja oli 644. Varsinaisten määräaikaisten osuus vuoden lopulla oli 16,6 prosenttia (2022: 15,3 ja 2021: 15,1 %).

Henkilöstön työtyytyväisyys VMBaron tulosten mukaan oli ennätyskellisen hyvä. Pisteluku oli 3,70 asteikolla 1–5 (2022: 3,65 ja 2021: 3,57). Nousua edellisestä vuodesta on 0,05 pistettä. Kyselyn avovastausten mukaan osa henkilöstöstä kokee uupumusta tai työmäärän liialliseksi. Muun muassa määräaikaisten henkilöiden suuri määrä ja siihen liittyvä vaihtuvuus sekä perehdytys lisäävät muun henkilöstön työmäärää. Lisäksi maksullisen toiminnan volyyymi oli ennakoitua suurempi.

Sairaspoissaolot vähenivät edellisestä vuodesta. 2023 oli 7,8, 2022 9,5 ja 2021: 6,2 tpv/htv, ja niitä oli yhä vähemmän kuin ennen koronapandemiaa. Terveystenhoitot kulut kuitenkin kasvoivat edellisestä vuodesta 19 prosenttia. Kulujen kasvua selittää hintojen nousun lisäksi panostus ennakoivaan terveydenhoitoon.

Kehittämistoiminta oli seurantavuonna aktiivista. Tavoitteena on purkaa kehittämisvelkaa, joka uhkaa eräiden tilastojen tietojärjestelmien toimintavarmuutta. Ostopalvelujen käyttöä kehittämisessä lisättiin edelleen. Työn alla on useita laajoja hankkeita, joista osa jatkuu vielä vuoden 2024 tai pidemmällekin. Suurehko siirtyvä erä on tarkoitettu varmistamaan tuotantoa ja siihen liittyvää välttämätöntä kehittämistä parin seuraavan vuoden ajan sekä varautumaan mahdollisesti tuleviin budjettirahoituksen kiristymisiin.

Kehittämishankkeista vuonna 2022 alkanut datahuone on päässyt hyvin vauhtiin ja aineistoja on saatu tutkijoiden käyttöön. Seurantavuonna panostettiin erityisesti infrastruktuurin kehittämiseen.

Lisääntynyt taloudellinen panostus kehittämistoimintaan lisäsi koko viraston kuluja, mikä näkyy myös kulujen kasvuna julkaisevaa tilastoa kohti. Pidemmällä aikavälillä panostus erityisesti tietojärjestelmiin on kuitenkin välttämätöntä, jotta tilastotuotannon toimintavarmuus saadaan säilytettyä riittävällä tasolla. Lisäkuluja aiheutuu myös tarvittavan tietoturva- ja tietosuojatason ylläpidosta.

Tilastokeskuksella oli toimintavuonna käytettävissä rahoitusta 80,1 miljoonaa euroa (2022: 75,8 ja 2021: 68,3). 53,9 miljoonaa euroa rahoituksesta tuli valtion talousarviossa toimintamäärärahana (2022: 55,0 ja 2021: 51,1 miljoonaa euroa). Tuotot maksullisesta ja yhteisrahoitteisesta toiminnasta sekä muut tuotot olivat yhteensä 14,2 miljoonaa euroa. Edelliseltä vuodelta siirtynyttä toimintameno-rahoitusta oli 11,8 miljoonaa euroa. Vuodelta 2023 vuodelle 2024 siirtyi 12,2 miljoonaa euroa.

Tilastokeskuksen kokonaismenot, 67,7 miljoonaa euroa, kasvoivat edellisestä vuodesta 4,4 miljoonaa euroa eli 7 prosenttia. Muiden momenttien käyttö oli 0,23 miljoonaa euroa ja se ei ole mukana kokonaismenoissa. Kasvusta suurin osa, 3,1 miljoonaa euroa, johtui palveluostojen lisäämisestä erityisesti kehittämistoimintaa varten. Henkilöstömenot kasvoivat 1,4 miljoonaa pääosin TES/VES-korotusten vuoksi. Vuokramenot pienenivät 0,4 miljoonaa edellisestä vuodesta toimitilajärjestelyjen ansioista. Muiden menojen 0,3 miljoonan euron kasvusta suurin osa johtui matkustuksen lisääntymisestä.

27.2.2024

1.3 Vaikuttavuus

1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus

Taulukko 1: Toiminnan vaikuttavuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Tilastokeskuksen tuottamien tietojen luotettavuus, % (Yrityskuvatutkimus)	-	83	-	-	-
Luottamus & Maine (T-Media) (asteikko 1–5)	3,65	3,57	3,76	3,62	+0,05
Pääkirjoitusmaininnat, kpl*)	177	210	230	243	+16 %

*) Mediaseuranta: Meedius 2021–2022 ja Retriever 2023.

Valtion talousarvioesityksessä on tilastotoimelle, taloudelliselle tutkimukselle ja rekisterihallinnolle asetettu viisi vaikuttavuustavoitetta tukevaa tavoitetta:

- Tilastot, tietoaineistot, tutkimukset ja palvelut ovat luotettavia ja relevantteja
- Tutkimustoiminta tukee päätöksentekoa, joka vastaa Suomen kansantalouden tärkeimpiin haasteisiin
- Kansalaisten ja yritysten asiointi julkishallinnon kanssa on entistä sujuvampaa ja asiakaslähtoisempää
- Digitaaliset palvelut lisäävät tietojen hyödyntämistä ja tehostavat julkishallinnon toimintaa
- Luottamus ja oikeusturva vahvistuvat yhteiskunnassa

Vaikuttavuustavoitteista erityisesti ensimmäinen koskee Tilastokeskusta suoraan. Tilastokeskus on käynnistänyt uusia tiedonkeruita tilastojen luotettavuuden ja relevanssin parantamiseksi. Esimerkiksi energiatilastoissa on parannettu ajantasaisuutta ja laajennettu tietosisältöä, mikä vastaa ajankohtaisiin yhteiskunnallisiin tietotarpeisiin.

Tutkimuksen kannalta Tilastokeskuksen tehtävä on mahdollistaa tutkimustoimintaa, eikä niinkään itse harjoittaa tutkimusta. Tutkimuskäyttöön saatavien aineistojen määrää on kasvatettu. Lisäksi on kehitetty uusien aineistojen prosessia ja tietoprosessia aineistojen saamiseksi aiempaa nopeammin tutkimuskäyttöön. Datahuonetoiminnon kehittämistä on jatkettu.

Kansalaisten ja yritysten asiointi – myös digitaalisesti – Tilastokeskuksen kanssa konkretisoituu erityisesti suorassa tiedonkeruussa, joka tehdään pääosin verkossa. Tilastokeskuksen tuottamat tiedot ovat suurimmaksi osaksi saatavilla maksutta verkkosivuilta. Tilastokeskus on osallistunut aktiivisesti Yrityksen digitalous -hankkeeseen, jossa on kehitetty muun muassa yritysten automaattista viranomaisraportointia.

Digitaalisten palveluiden ja erityisesti julkisen sektorin aineistojen laadun parantamista tukeva laatukehikkohanke päättyi seurantavuoden lopussa. Tilastokeskuksen vetämässä hankkeessa valmistui laatukehikko ja -mittareita, joita on jo hyödynnetty tietoaineistojen laatuvaluuksissa myös muissa organisaatioissa.

Luottamusta mittaavaa yrityskuvatutkimusta ei tehty seurantavuonna. Seuraava tutkimus tehdään vuonna 2024. Luottamus & Maine -tutkimuksen sidosryhmätukea mittaavassa osiossa sidosryhmätuki on hyvällä tasolla (2023: 3,63, 2022: 3,55 ja 2021: 3,61) ja parantunut edellisestä vuodesta. Sidoryhmätuki ilmenee vahvimmin osa-alueessa luottamus Tilastokeskusta kohtaan (2023: 3,82, 2022: 3,83 ja 2021: 3,86). Asteikko on 1–5.

27.2.2024

T-median tekemässä Luottamus & Maine -tutkimuksessa Tilastokeskus sijoittui maineindeksillä 3,62 sijalle 16 (2022: 20 ja 2021: 11) julkisista organisaatioista, joita oli tutkimuksessa mukana 81. Tutkimukseen vastasi 9 932 suomalaista. Tilastokeskusta arvioi 201 vastaajaa.

Tilastokeskuksen maineindeksi parani vuodesta 2022 0,05 pisteellä. Kahdeksasta osa-alueesta seitsemän on parantunut. Näistä eniten innovaatiot (+0,15), johto (+0,09) ja hallinto (+0,08). Sekä talous että vastuullisuus ovat heikentyneet hieman (-0,02). Sekä vastaajamäärä että muutokset ovat pieniä, joten muutokset tuskin ovat tilastollisesti merkitseviä.

Pääkirjoitusmainintojen määrä osoittaa Tilastokeskuksen arvon faktatiedon lähteenä journalistisessa mediassa. Vuonna 2023 pääkirjoitusmainintojen määrä kasvoi 16 prosenttia edellisestä vuodesta ollen 243 ja lähestyen vuoden 2019 ennätystasoa (262 pääkirjoitusmainintaa). Pääkirjoitusmainintojen määrä nousi koronan alkamiseen asti. Alhaisimmillaan pääkirjoitusmainintoja oli 177 kappaletta vuonna 2021. Vuoteen 2022 asti Tilastokeskus osti julkisuusanalyysin painetun median seurannasta Meediukselta ja mediaseurannassa oli 30 lehteä. Vuoden 2023 alusta mediaseurannan on tuottanut Retriever. Seurannassa on 31 lehteä sekä verkkomediaa.

Seurantavuoden artikkeleiden määrä painetussa mediassa oli 3 808 kappaletta (2022: 4 320 ja 2021: 3 926). Vähennystä on 12 prosenttia, kun taas vuotta aikaisemmin määrä kasvoi 10 prosenttia edellisestä vuodesta. Pahimpina koronavuosina Tilastokeskuksen tuottamia tietoja hyödynnettiin lehdistössä vähemmän kuin aikaisemmin. Artikkeleista kolmannes perustui Tilastokeskuksen omiin julkistuksiin.

Eryityisesti seurantavuoden loppupuolella dominoivat keskustelua talouteen liittyvät aiheet, kuten inflaatio, asuntojen hintakehitys, kuluttajakäyttäytyminen ja taantuma. Toinen iso kokonaisuus olivat väestötilastot ja siellä syntyvyyden romahtaminen, ennätykselliset kuolleisuusluvut sekä perheväkivalta. Mediaseurannan mukaan asiantuntijoiden (ml. ilmiöasiantuntijat) näkyvyys laski hieman edellisistä puolivuotiskausista.

Tilastokeskuksen julkisuus on 99,5-prosenttisesti sävyltään neutraalia. Valtaosa negatiivissävytteisistä artikkeleista liittyi tilastojen luotettavuuteen ja tilastointiin vaikuttaviin periaatteisiin. Inflaatiolukujen laskennassa tapahtuneeseen virheeseen viitattiin, mutta suurin osa virhettä koskeneesta uutisoinnista oli sävyltään neutraalia.

1.3.2 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Tilastokeskuksella ei ole siirto- eikä sijoitusmenoja.

1.4 Toiminnallinen tehokkuus

1.4.1 Toiminnan tuottavuus

Taulukko 2: Toiminnan tuottavuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Verkossa tai automaattisella raportoinnilla vastanneiden osuus vastanneista yritystiedonkeruissa, %	95	94	>98	95	+1 %-yks.
Verkossa vastanneiden osuus vastanneista henkilötiedonkeruissa, %	42	54	60	65	+11 %-yks.

Yritystiedonantajista 95 prosenttia vastanneista vastasi tiedonkeruisiin verkossa tai automaattisella raportoinnilla. Automaattista raportointia hyödynnetään entiseen tapaan kahdessa tiedonkeruussa. Verkon kautta tai automaattisella raportoinnilla vastanneiden

27.2.2024

tavoitetta ei saavutettu. Suoria tiedonkeruita oli seurantavuonna 65. Kaikki vastaukset saatiin verkossa 33 keruussa. Kuudessa keruussa verkkovastaamisen osuus oli 90–99,9 ja kuudessa 50–89 prosenttia. Kolmessa keruussa verkkovastausprosentti oli 33–49,9 prosenttia. 17 keruussa verkkovastaamisvaihtoehtoa ei ollut, mutta näissä vastaajien määrä oli kahta tiedonkeruuta lukuun ottamatta hyvin pieni.

Näyttää siltä, että yritystiedonkeruissa verkossa vastanneiden osuus asettuu noin 95 prosentin tuntumaan ja tätä korkeamman verkkovastausasteen tavoittelu ei ole taloudellisesti järkevää. Tiedonkeruissa tavoitteena on suoran tiedonkeruun vähentäminen.

Yritystiedonkeruita korvaavaa verkkoharavointia tehtiin 5 tiedonkeruussa (2022: 4 ja 2021: 4). Verkkoharavointi (engl. web-scraping) tarkoittaa tietojen automatisoitua keruuta verkkosivustojen lähdekoodista. Verkkoharavoinnin etu tiedonantajille on, ettei tiedonantorasitusta ole, mutta mahdollisesti verkkosivukäynneistä muodostuu yrityksille kustannuksia. Verkkoharavoinnit eivät ole mukana verkossa vastanneita laskettaessa.

Henkilötiedonkeruissa verkkovastaamisen osuus vastauksista kasvoi 54 prosentista 65 prosenttiin ja ylitti tavoitteen. Seurantavuonna oli käynnissä 11 (2022: 12 ja 2021: 10) henkilötiedonkeruuta, joissa kymmenessä oli mahdollista vastata verkossa.

Henkilötiedonkeruiden määrä vaihtelee vuosittain, eivätkä kaikki kyselyt toistu joka vuosi. Verkkovastausten osuudet vastauksista vaihtelivat 33 prosentista 100 prosenttiin. Seurantavuonna verkkovastaamisen osuutta nosti ulkomailla suoritettut koulutukset -kysely, jossa oli vain verkkovastaamismahdollisuus ja vastaajia yli 20 000. Ilman tätä kyselyä verkkovastaamisen osuus olisi ollut 59 prosenttia.

Henkilötiedonkeruissa verkkovastaamisen osuuden kasvu on usein samanaikaista kadon kasvun kanssa. Kadon kasvaminen lisää työtä ja heikentää sekä laatua että tuottavuutta.

Taulukko 3: Verkkovastaamisen osuus vastauksista henkilötiedonkeruissa 2023.

Verkkovastaamisen osuus vastauksista henkilötiedonkeruissa, joissa mahdollisuus vastata verkossa 2021	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 toteuma
Asumis- ja tulokysely	88	73	77
Asuntojen ja omakotitalojen korjausrakentaminen	24	36	33
Koronakriisin vaikutukset työelämään (vain verkkovastaus mahdollinen)	100	-	-
Kuluttajien luottamus -kysely	77	76	76
Kulutustutkimus (sovelluspilotti 2021)	100	-	-
Kulutustutkimus	-	60	-
Suomalaisten matkailu -kysely (yhdistelmätiedonkeruuta testaava osa 2020)	60	59	63
Teollisuus- ja varastorakennusten korjausrakentaminen	-	50	-
Tieliikenteen tavarankuljetukset	96	100	100
Tulo- ja elinolotutkimus	-	10	37
Turvallisuus ja hyvinvointi Suomessa (vain verkkovastaus mahdollinen)	100	-	-
Työolotutkimus	-	-	100
Työvoimatutkimus	29	48	48

27.2.2024

Verkkovastaamisen osuus vastauksista henkilötiedonkeruissa, joissa mahdollisuus vastata verkossa 2021	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 toteuma
Ulkomailla suoritettut koulutukset	-	-	100
Väestön tieto- ja viestintätekniiikan käyttö	59	70	73

Verkkopalvelussa avattiin uusi kyselyt ja tiedonkeruut -sivusto. Tiedonantajaviestintää on yhdenmukaistettu. Sekä yritys- että henkilötiedonkeruiden saatteet ja kirjekuoret on uudistettu uuden visuaalisen ilmeen mukaisiksi.

Vaiheittain kesästä 2023 alkaen saatiin käyttöön Kelan yhteystiedot. Vastausasteet paranivat 5–10 prosenttiyksikköä aikaisemmasta. Aiemmin otoksien kohdehenkilöistä noin 35 prosentille löytyi puhelinnumero. Kelan tietojen avulla osuus nousi yli 80 prosenttiin. Sekä verkko- että puhelinvastausten määrä on kasvanut ja keskitettyjen viestien lähettäminen tiedonantajille on aiempaa varmempaa parantuneiden yhteystietojen vuoksi. Käytetty työpanos väheni 8–27 prosenttia tiedonkeruuta kohden. Parantuneiden yhteystietojen vaikutus aineiston laatuun näkyy vastausasteen ohella myös katovinouman pienenemisenä erityisesti iän, koulutuksen ja kotitalouden muodon suhteen.

Haastattelutiedonkeruiden tehostumista on tukenut Kela-yhteystietojen käyttöönoton lisäksi yhdistelmä tiedonkeruun vakiintuminen, keskitetyt työtehtävät kuten postitus, toimintatapojen yhtenäistäminen, uusien aineistojen käyttöönotto ja seurannan kehittäminen.

Taulukko 4: Yrityksille aiheutunut tiedonantorasitus 2021–2023.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 toteuma	2022–23 muutos
Tiedonantorasitus, htv	145	140	137	-2 %

Yritysten tiedonantorasitus seurantavuonna, 137 henkilötyövuotta, alitti ensimmäistä kertaa 140 henkilötyövuoden rajan. Vähennystä oli 2 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuosittaista vaihtelua lisäävät keruut, joita ei tehdä joka vuonna. Näistä seurantavuonna tehtiin innovaatiotutkimus (+5,7 htv). Edellisenä vuonna tehtiin teollisuuden aineet ja tarvikkeet, ja sen vaikutus tiedonantorasitukseen oli 9,1 henkilötyövuotta vuonna 2022.

Tuottavuuden parantamiseksi yksikköaineiston käsittelyä saatiin automatisoitua erityisesti organisaatiotietovarannossa. Automaattiset prosessit käsittelevät kolmasosan aiemmin manuaalisesti käsitellyistä yritysjärjestelyistä, mikä on vähentänyt tarvittavaa henkilötyöpanosta noin kahdella henkilötyökuukaudella. Myös suhdannetilastojen tietojärjestelmä uudistuksella pystyttiin vähentämään manuaalista työtä.

Koneoppimista alettiin soveltaa muun muassa ammattitietojen luokittelussa sekä kulutustutkimuksen ja kuluttajahintaindeksin tuotannossa. Lisäksi kuluttajahintaindeksissä otettiin käyttöön tai saatiin Tilastokeskukseen menetelmäkehitystä varten runsaasti uusia yksityisen sektorin aineistoja. Tulevaisuudessa uudet aineistot vähentävät haastattelijatyötä, mutta lisäävät jonkin verran työpanoksen tarvetta aineiston käsittelyssä.

Tuottavuuden laskenta ei ole mahdollista, koska toiminnassa on tapahtunut merkittäviä muutoksia. Julkaisukonsepti uudistettiin vuonna 2022, mikä vaikutti julkaisujen lukumääriin (ks. 1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet). Lisäksi vuoden 2023 alussa uudistettiin seurantakohdemalli. Tämän vuoksi saatavilla ei ole vertailukelpoista tietoa tuottavuuden laskemiseksi.

Tilastokeskuksen kokonaisarkkitehtuurityö eteni seurantavuonna ja kokonaisarkkitehtuurin pistearvo nousi kuudella. Taso säilyi ennallaan ollen 3 (2023: 60/3, 2022: 54/3, 2021: 52/3 ja 2020: 50/2 pistearvo/taso). Vuoden aikana laadittiin muun muassa tietovarantojen

27.2.2024

arkkitehtuurin tavoitela sekä edettiin palvelukarttatyössä. Kehittämistoiminnan strategia- ja arkkitehtuurilähtöisyyttä parannettiin ottamalla projektien käynnistyspäätöstä tehtäessä käyttöön arvio kehittämis ehdotuksen strategianmukaisuudesta sekä arkkitehtuuriperiaatteiden toteutumisen tasosta.

Tilastokeskuksen kehittämistoiminnassa on perinteisesti tavoiteltu laadullisia hyötyjä. Seurantavuonna hyötyarvioihin kiinnitettiin erityistä huomiota priorisointipäätöksiä tehtäessä ja kehittämisohjelmaa laadittaessa. Toiminnan tuottavuuteen tähtäävien hyötyjen tunnistaminen, kohdistaminen ja osoittaminen on osoittautunut haastavaksi. Esimerkiksi osassa kehittämisprojekteja tuottavuushyödyt (mm. säästynyt työaika) jakautuvat pieniksi osiksi eri puolelle organisaatiota. Kehittämistoiminnassa lisättiin ulkopuolisten palveluntarjoajien käyttöä.

Tulosopimuksen hankkeista

- Päästö- ja energiatilastojen tuotantojärjestelmä uudistus, Päre (2021–2024) eteni hieman suunniteltua hitaammin erityisesti tiedonhallintamallin epäselvyyden vuoksi. Tehtäviä jäi suunniteltua enemmän vuodelle 2024, joten tuottavuushyötyjen saaminen viivästyy.
- Henkilötietovarannon jatkokehittäminen (2022–2028) -projektissa edistettiin uusien aineistojen käyttöönottoa. Uuden väestötietojärjestelmän muutosrajapinnan käyttöönotto jatkui. Oikeudellisen toiminnan vienti tietovarantoon aloitettiin, mutta poliisin Vitja-hanke lopetettiin 11/2023 ja oikeushallinnon Aipan pilotointi on siirtynyt vuoteen 2024. Aineistoja on pseudonymisoitu. Projekti päätettiin ja jatkotyöt siirtyvät linjaan. Projektilla on pystytty vähentämään päällekkäistä työtä.
- Kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tietojärjestelmä uudistus, KTMT2.0 (2021–2028) -hankkeessa on toteutettu nykytilan ongelmien ja kehittämistarpeiden analyysi, joiden pohjalta on luotu tavoitetilan visio sekä etenemissuunnitelma ja määrittelyitä. Hankkeessa oli käytettävissä TSI-rahoituksella (Technical Support Instrument) konsulttiyritys, mutta Tilastokeskuksen kannalta hyöty jäi suunnitellusta. Hankkeen jatkon kannalta lisärahoitus on välttämätöntä.
- Sote-uudistus tilastoinnissa, SOTE (2021–2024) -hankkeessa saatiin valmiiksi hyvinvointialueiden toimipaikkatiedustelu ja -tietojen vienti yritysrekisteriin, useiden työmarkkinatilastojen tiedonkeruiden aloitus hyvinvointialueille sekä työmarkkinatiedon julkistukset. Valtiokonttorin taloustietoa aineistojen vastaanotto tilinpidon laskentoihin varmistettiin. Ensimmäiset eriteltyjä hyvinvointialuetietoja sisältävät kansantalouden tilinpidon tilastot julkaistiin kesäkuussa 2023. Haasteena on ollut hyvinvointialueiden tietojen laatu, minkä vuoksi eräitä julkaisuja on jouduttu siirtämään. Hankkeen projektit ovat edenneet lähes suunnitelmien mukaan niin aikataulullisesti kuin sisällöllisestikin, vaikka käytettävissä on ollut suunniteltua vähemmän asiantuntijoiden työpanosta.
- Toimialaluokituksen uudistus, TOL (2021–2026) -projektin kansallista etenemistä hidasti EU-tasolla päätettävän luokitustason viivästyminen. Kokonaisuutena hanke kuitenkin etenee aikataulussa. Tilastojen käyttöönotto ajoittuu vuosille 2025–2029.
- Liikenteen ja työkoneiden päästölaskennan kehittäminen (2022–2024) -hankkeessa ongelmaksi on osoittautunut päästöjen laskentamallien saaminen VTT:ltä VTT:n immateriaalioikeuksien vuoksi. Neuvottelut jatkuvat 2024. Hankkeessa on kehitetty lentoliikenteen laskentamalli.
- Teknologia-ympäristön uudistamista (2022–2025) edistettiin Tilastotuotannon keskivaiheen modernisointi -projektissa. Tuotetussa ratkaisuarkkitehtuurikuvauksessa linjattiin pilviympäristössä suositeltu työväline

27.2.2024

(Databricks), jota on testattu tilastossa. Projekti myös linjasi keskeisen tuotantoympäristöä koskevan muutoksen eli SASsista luopumisen.

- Tietotuotannon yhteiset ratkaisut (2022–2024) -kokonaisuudessa toteutettiin uusi etätyöympäristö. Uuden ympäristön laajamittainen käyttöönotto ja vanhan VDI-ympäristön alasajo toteutetaan alkuvuoden 2024 aikana.
- Verkkopalvelu (2022–2029) jatkui muun muassa kyselyiden ja tiedonkeruiden sivuston sekä visuaalisen ilmeen uudistamisella. Tilastotietojen julkistaminen uudistettiin 2022. Hanke päätettiin kesällä 2023, jonka jälkeen on toimittu jatkuvan palvelukehittämisen mallin mukaisesti.
- Datahuone (2022–2024) -hanke alkoi pilotilla kesällä 2022. Virallisesti hanke käynnistyi 1.1.2023 ja rahoitus on kolmivuotinen 2023–2025. Vuodelle 2024 täydentävässä talousarviossa rahoitusta lisättiin. Tilastokeskus tuottaa Datahuoneen tutkijoiden käyttöön aineistoja, joiden esikäsittelystä ja tietoturvallisesta toimittamisesta vastaa tutkijapalveluiden datahuonetoiminto. Datahuoneen tavoitteena on edistää tietopohjaista päätöksentekoa. Datahuoneen käynnistäminen on sujunut jokseenkin suunnitellusti, mutta uusien aineistojen käyttöön saamisessa on ollut viiveitä.

1.4.2 Toiminnan taloudellisuus

Taulukko 5: Toiminnan taloudellisuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Tuotantokulut julkaisevaa tilastoa kohti, 1 000 €	406	461	465	483	+5 %
Ydintoimintaan ja sen tukeen käytettyjen kustannusten osuus kokonaiskustannuksista, %	61,6	61,6	63	65,6	ei täysin vertailukelpoinen

Tilastotietojen tuotantokulut julkaisevaa tilastoa kohden kasvoivat 5 prosenttia edellisestä vuodesta. Laskelmassa vuonna 2023 tuotto- ja kululaskelman mukaisista kokonaiskuluista vähennetään maksullisen toiminnan erilliskustannukset, jolloin saadaan tuotantokulut tilastoille, jotka tuottavat julkaisun seurantavuonna. Tuotantokulut julkaisevaa tilastoa kohti kasvavat samaa tahtia kuin kokonaiskulutkin. Julkaisevien tilastojen määrä kasvoi yhdellä ja oli 132 kappaletta.

Tuotantokulut tilastoa kohti ovat nousseet vuodesta 2020 lähtien. Sinä vuonna organisaatiouudistuksen vuoksi kehittämistoiminta oli tavanomaista rauhallisempaa, eivätkä työ- ja virkaehtosopimusratkaisun mukaiset palkankorotukset vielä vaikuttaneet aivan samalla tavalla kuin seuraavina vuosina.

Vuonna 2023 panostettiin kehittämistoimintaan aiempaa enemmän myös ostopalveluina. Kehittämistoimien eräänä tavoitteena ollut tuotannon tehostuminen ei ole vielä realisoitunut vuonna 2023. Kustannustasoa nosti jonkin verran myös uusien palvelujen käyttöönotto muun muassa Valtorilta. Seurantavuonna panostettiin erityisesti viraston tieto- ja kyberturvallisuuden tason nostoon ottamalla käyttöön uusia palveluita, kuten Valtorin SOC-palvelu (Security Operations Center) ja parantamalla muutenkin pilvipalveluiden tietoturvaa.

Ydintoiminnan ja sen tuen kustannusten suhde kokonaiskustannuksiin on laskettu hyödyntämällä Kiekun seurantakohdehierarkiaa ja kustannuslaskennan tuloksia. Ydintoiminnan ja sen tuen kustannukset on saatu Kiekusta suodattamalla raportille toimintohierarkian solmu 10 Ydintoiminnot ja vyörytyksistä on suodatettu pois

27.2.2024

ydintoiminnan sisäinen vyörytys. Toimintohierarkia Ydintoiminnot sisältää tilastotuotannon, maksullisen toiminnan, tilastotuotannon avustavat tehtävät, maksullisen toiminnan avustavat tehtävät sekä Ydintoimintojen tietojärjestelmät -toiminnon. Summaksi saadaan 89,9 miljoonaa euroa ja se on 65,6 % kokonaiskustannuksista (135,9 M€). Vuosina 2022 ja 2023 tehtyjen seurantakohtemallin ja kustannuslaskentamallin uudistuksen vuoksi vuoden 2023 tietojen vertailu aiempiin vuosiin ei ole kaikilta osin mahdollista.

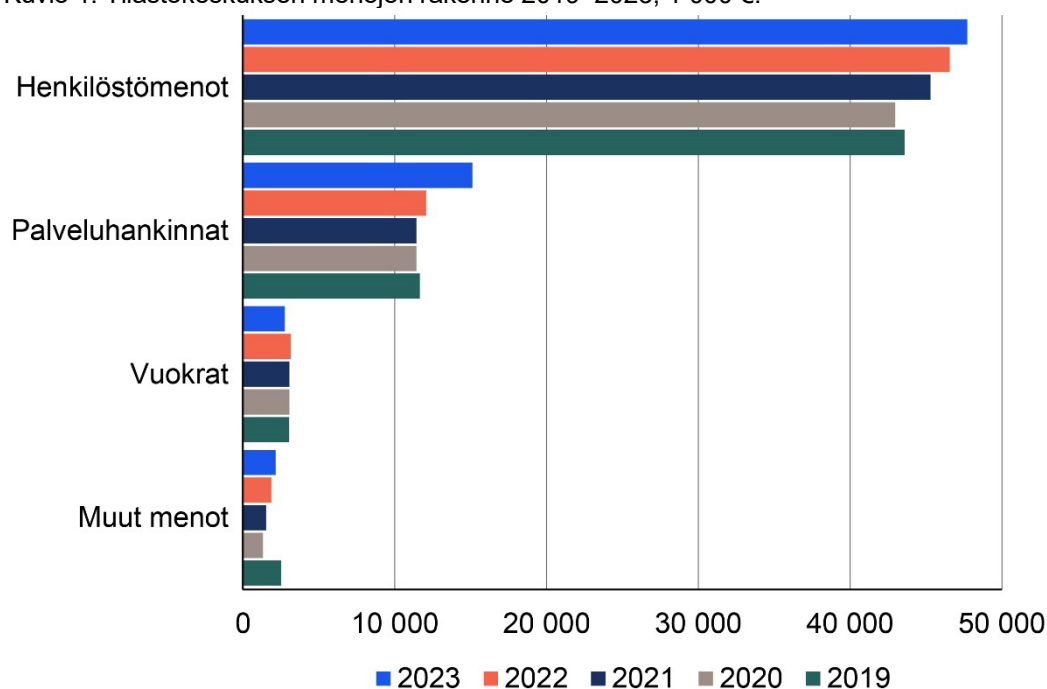
Taulukko 6: Toimitilat 2021–2023.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 toteuma	2022–23 muutos
Toimitilavuokrat, milj. €	3,04	3,15	2,74	-13 %
Pinta-ala m ² / htv	13,4	13,3	10,6	-20 %

Tilastokeskus luopui noin 2 000 toimistoneliömetristä vuoden 2023 alusta alkaen. Toimitilavuokrat vähenivät 13 prosenttia edellisestä vuodesta. Vuokraa kasvatti vuokranousun lisäksi Turun työskentelypiste. Tilastokeskuksessa 25 henkilöllä on oikeus käyttää valtion yhteistä toimitilaa Turussa. Monitoimipaikkaisuuden tarkoituksena on tukea henkilöstön läsnäytön mahdollisuutta ja laajentaa maantieteellistä rekrytointialuetta. Seurantavuonna aloitettiin myös valmistelut Lappeenrannan työskentelypisteen avaamiseksi keväällä 2024.

Seurantavuoden tilatehokkuus oli 10,6 m²/htv. Vähennystä on 20 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Etätyötä tehdään runsaasti. Läsnäytön määrä on vähintään neljä työpäivää kuukaudessa. Tilat riittävät hyvin, ja Tilastokeskus selvitti edelleen tiloista luopumista ja sai vuokranantajaltaan KEVALta tarjouksen vuokranalennuksesta. Alennussumma oli merkittävä (0,12 miljoonaa €/kk), mutta tarjousta ei voitu hyväksyä, koska ei ollut ratkaisua mahdollisesta siirtymisestä Pasilaan valtion toimitiloihin.

Kuvio 1: Tilastokeskuksen menojen rakenne 2019–2023, 1 000 €.

Tilastokeskuksen kokonaismenot olivat seurantavuonna 67,7 miljoonaa euroa, kun mukana ei ole muiden momenttien käyttö. Suurimman menoerän muodostavat perinteiseen tapaan

27.2.2024

henkilöstömenot, jonka osuus oli 70 prosenttia kokonaismenoista (2022: 73 ja 2021: 74 %). Palveluhankintojen osuus kokonaismenoista nousi 19 prosentista 22 prosenttiin 2022–2023.

Kokonaismenojen määrä kasvoi edellisvuoteen verrattuna 4,4 miljoonaa euroa. Kasvusta kolme neljäsosaa johtui palveluhankinnoista (+3,1 miljoonaa). Palveluhankintojen lisääminen erityisesti kehittämistoiminnassa on strateginen valinta. Henkilöstömenot kasvoivat 1,4 miljoonaa. Kasvu johtuu lähes kokonaan työ- ja virkaehtosopimusratkaisun mukaisista palkankorotuksista. Vuokramenot pienenevät 0,4 miljoonalla (-12 %) toimitilojen vähentämisen vuoksi. Muissa menoissa kasvua oli 15 prosenttia (0,3 miljoonaa). Muissa menoissa näkyy erityisesti matkustuksen lisääntyminen 42 prosentilla (0,2 miljoonaa).

Taulukko 7: Green Office -seuranta 2021–2023.

Mittarit	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 toteuma	2022–23 muutos, %
Toimistopaperin kulutus (A4 paperia, riisiä)	347	317	301	-5
Energiankulutus yhteensä, MWh	1 430	1 354	1 089	-20
Sähkö, MWh*)	203	214	201	-6
Kaukolämpö, MWh	1 026	907	754	-17
Kaukokylmä, MWh	201	233	134	-42
Aurinkovoiman tuotanto, MWh	43	44	31	-30
Lentokilometrit, 1 000 km	142	710	1 421	+100

*) Sähkön kulutus Tilastokeskuksen mittareiden mukaan, kaukolämpö ja -kylmä sekä aurinkovoima ovat Tilastokeskuksen osuus rakennuksen pinta-alasta eli 30 prosenttia 2021–2022 ja 24 prosenttia vuonna 2023. Yhteiskäyttöisiä tiloja ei ole kohdistettu Tilastokeskukselle.

Tilastokeskus on ollut Green Office -toimisto vuodesta 2009 alkaen. Green Office tavoitteet koskevat sähkön ja toimistopaperin kulutusta sekä matkustamisen hiilidioksidipäästöjä tavoitekaudella 2018–2023.

Paperin käyttö Tilastokeskuksessa väheni edelleen: vähennys oli 5 prosenttia edellisestä vuodesta. Mitatussa paperinkulutuksessa ei ole mukana tiedonantajaviestinnässä tarvittavat painatuspalvelut, jotka ostetaan ulkopuoliselta palveluntarjoajalta.

Tilastokeskuksen käyttämä sähkö on kokonaan uusiutuvalla energialla tuotettua. Tilastokeskuksen energiankulutus väheni 20 prosenttia edellisestä vuodesta. Kaukokylmän kulutus pieneni 42 ja kaukolämmön kulutus 17 prosenttia. Sähkön kulutus väheni 6 prosenttia. Toisaalta myös Tilastokeskuksen osuus rakennuksesta pieneni 30 prosentista 24 prosenttiin 2022–2023. Muutos huomioon ottaen energian kokonaiskulutus säilyi ennallaan: sähkönkulutus kasvoi 18 ja kaukolämmön käyttö 4 prosenttia, kun taas kaukokylmän käyttö pieneni 28 prosenttia.

Aurinkovoiman tuotanto aurinkokennoilla aloitettiin vuonna 2019. Tuotettua aurinkovoimaa on kohdistettu Tilastokeskukselle rakennuksen pinta-alan suhteessa. Aurinkoenergian tuotanto pieneni 30 prosenttia. Koko rakennuksen aurinkoenergian tuotanto pieneni 12 prosenttia.

Lentokilometrejä kertyi tuplasti enemmän vuonna 2023 kuin vuonna 2022. Kasvusta huolimatta lentomatkustamisen määrässä ollaan edelleen alemmalla tasolla kuin ennen koronaa. Lentokilometrejä kertyi 59 prosenttia koronaa edeltävien kahden vuoden keskiarvosta.

27.2.2024

1.4.3 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Taulukko 8: Maksullisen toiminnan tulosta ja kannattavuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Maksullisen toiminnan tuotot, 1 000 €	8 533	10 743	8 800	11 319	+5 %
Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus, %*)	82	99	81 (89)	95 (97)	-4 %-yks.

*) Vuoden 2023 hintatuen huomioon ottava tavoite on esitetty suluissa.

Maksullisen toiminnan tuottotavoite 8,8 miljoonaa ylitettiin yli 2,5 miljoonalla eurolla ja toteuma oli 11,3 miljoonaa. Tuotot kasvoivat 0,6 miljoonalla (+5 prosenttia) edellisestä vuodesta. Maksullisen toiminnan tuottotavoite asetettiin liian vaatimattomalle tasolle, koska epävarmojen tuottojen saamiseen suhtauduttiin kriittisesti.

Kustannusvastaavuus oli 95 prosenttia ja se laski edellisestä vuodesta 4 prosenttiyksikköä. Kustannuksien vertailtavuutta heikentää Tilastokeskuksen siirtyminen Valtion yhteisen kustannuslaskentajärjestelmän käyttäjäksi seurantavuoden aikana. Suurin ero edelliseen laskentajärjestelmään verrattuna on poissaolojen kirjaaminen muihin yhteiskustannuksiin henkilöstömenojen sijaan.

Kustannusvastaavuuden laskuun vaikutti kokonaiskustannusten nousu 1,1 miljoonalla, kun tuotot kasvoivat 0,6 miljoonalla. Suurin osa vyörytyksistä perustuu tukitoimintojen kustannuksiin, ja ne kasvoivat edelliseen kustannuslaskentamalliin verrattuna suhteessa eniten, 1,9 miljoonalla. Seuraavaksi suurin menoerä, erilliskustannuksiin luettavat henkilöstökustannukset, puolestaan väheni 0,8 miljoonalla eurolla, koska poissaolot vyörytetään uudella laskentamallilla omana laskentavaiheena yhteiskustannuksiin.

Taulukko 9: Tuotot tuoteluokittain 2021–2023, 1 000 €.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 toteuma	2022–2023 muutos, %
1. Julkaisut	33	37	22	-41
2. Tietokantapalvelut	1 011	1 055	1 052	0
3. Vakiotuotteet	251	388	386	-1
4. Toimeksiantopalvelut	6 739	8 322	8 204	-1
4.1 Tilastointipalvelut	2 474	2 967	2 864	-3
4.2 Asiakaslähtöisesti räätälöidyt konseptituotteet	1 183	1 080	1 220	13
4.3 Erityisselvitykset ja tietopalvelutoimeksiannot	1 754	2 180	2 302	6
4.4 Tutkijapalvelut ja tutkimusaineistot	1 329	2 096	1 819	-13
5. Koulutus- ja asiantuntijapalvelut	498	942	946	0
6. Muut tuotteet	0	0	16	0
9. Julkisoikeudelliset tuotot	0	0	693	0
Yhteensä	8 533	10 743	11 319	5

27.2.2024

Tuoteluokittain tarkasteltuna maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat eniten luokissa 4.2 ja 4.3. Tutkijapalveluissa myyntituotot laskivat 13 prosenttia (277 000 euroa) edellisestä vuodesta. Lasku johtuu valmisaineistojen ja käyttöluopien siirtymisestä julkisoikeudellisiksi suoritteiksi. Tutkijapalveluiden hinnoittelussa käyttöluovan voimassaolon jatkamisen ja/tai käyttäjämuutosten hinta laski 500 eurosta 350 euroon vuoden 2022 alusta ja säilyi samana vuonna 2023. Konepakettien hinnat pidettiin ennallaan vuodesta 2022 vuoteen 2023. Vuoden 2022 alussa voimaan tulleen korotuksen tarkoituksena oli saada CSC:ltä (CSC – Tieteen tietotekniikan keskus oy) hankittavan vain tutkijoita varten olevan ostopalvelun kulut tutkijoiden maksettaviksi. Käyttäjämaksua nostettiin 180 eurosta 250 euroon. Käyttäjämaksulla on tarkoitus kattaa mm. tutkijoiden tulosten tietosuojatarkistuksista aiheutuvaa työtä. Maksullisen työn tuntihinnat säilyivät ennallaan.

Julkaisujen tuotot laskivat 41 prosenttia edellisvuodesta. Lasku johtuu verkkokauppakumppanin tilitysviiveistä. Julkaisujen myynti on kuitenkin vähenemään päin. Tärkein painojulkaisu on Suomen tilastollinen vuosikirja.

Tietokantapalvelujen tuotto säilyi lähes samana. Tietokantapalvelujen kustannusvastaavuus kuitenkin laski hieman ICT-palveluiden hintojen nousun vuoksi sekä uuden laskentamallin vyörytserojen takia. Vakiotuotteiden, toimeksiantojen ja tilastointipalvelujen myynti säilyi lähes samana.

Tilastointipalveluissa uusia maksullisia toimeksiantoja olivat mm. varallisuustutkimus 2023, naisiin kohdistuvan väkivallan eteneminen tilastoprosessissa -tilastoselvitys, useita kustannusindeksien erillisindeksejä sekä matkailijamittari. Maksullisiksi toimeksiannoiksi siirrettiin budjettirahoitteisesta oppilaitosten koulutustilaston vapaan sivistystyön osuus ja työssäkäynnin kokeellinen tilasto.

Asiakaskohtaisesti räätälöidyt konseptituotteet ovat yleensä jatkuvia sopimuksia. Vuosivaihtelu on yleensä vähäistä, mutta seurantavuoden 13 %:n muutos johtuu vuosivaihtelusta. Erityisselvityksistä ja tietopalvelutoimeksiannoista saadut tulot kasvoivat 6 prosenttia. Tuoteluokan sopimukset ovat yleensä pienehköjä, mutta joukossa on myös muutamia suuria sopimuksia.

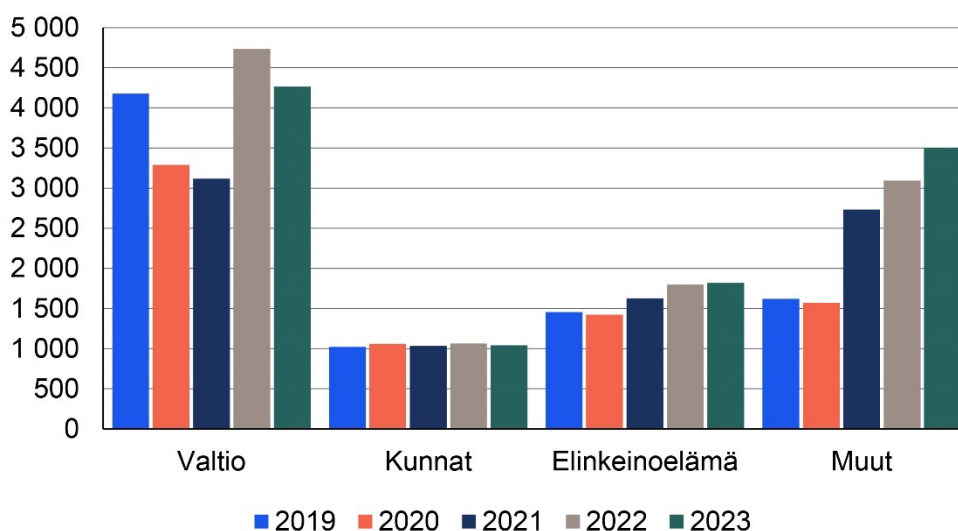
Koulutus- ja asiantuntijapalveluiden maksullinen myynti säilyi lähes samana. Tilastokeskus voitti kilpailun EU:n ja eräiden muiden maiden kansainvälisen hintavertailun koordinoinnista (ECP). ECP-koordinoinnin sopimus on hieman yli 3 miljoonaa euroa vuosina 2022–2025. ECP-koordinointi on onnistunut hyvin.

Asiakasryhmittäin tarkasteltuna vuonna 2023 tulot valtiolta laskivat 10 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Valtion organisaation ostoille on tyypillistä suuret vuosittaiset vaihtelut sekä suurehkot hankkeet. Muutoin muutokset olivat vähäisiä. Kunnilta saadut tulot laskivat 2 prosenttia ja tulot elinkeinoelämältä nousivat 1 prosentin. Tulot ryhmästä muut kasvoivat 13 prosenttia. Korkeakoulut ja yliopistot kuuluvat ryhmään muut. Valtion osuus asiakasryhmistä on 40 prosenttia.

27.2.2024

Kuva 2: Liiketaloudellisesti hinnoitellun toiminnan tulot asiakasryhmittäin 2019–2023, 1 000 €.

Tilastokeskuksen maksuasetus oli voimassa vain vuoden 2023. Maksuasetus vuodelle 2023 uudistettiin niin, että Tilastokeskuksella on aiemmasta poiketen julkisoikeudellisina suoritteina tutkijapalveluiden käyttöluvut ja valmisaineistojen luovutukset. Asetusmuutoksen tavoitteena oli parantaa Tilastokeskuksen kustannusvastaavuutta niin, etteivät hinnat asiakkaille kuitenkaan nousisi merkittävästi. Asetuksen ja hinnoittelun uudistukset aiheuttivat merkittäviä muutostarpeita mm. CRM-järjestelmään, luokituksiin ja Kieku-liittymään.

Maksullisen toiminnan kokonaistuotot vastasivat ennakoitua ja yleinen talouden tilan muutos ei varsinaisesti näkynyt vuoden 2023 aikana Asiakkuudet ja Tietopalvelu -ryhmän asiakasrahoitteisessa toiminnassa. Kaksi elinkaaren päässä ollutta tuotetta (AlueOnline ja SeutuNet) lakkautettiin ja tuotanto vietiin alas hallitusti. Tutkijapalveluun saapuneiden hakemusten määrä kääntyi 2023 selvään kasvuun. Lupakäsittelyn sujuvuus parani erityisesti loppuvuonna, ja hakemusten käsittelyyn ottoajat saatiin lyhennettyä korkeintaan viikkojen mittaisiksi.

Tutkijapalvelun kysynnän kasvu ja hinnoittelun muutokset ovat lisänneet tuottoja ja parantaneet palvelun kustannusvastaavuutta, kun huomioon otetaan sekä liiketaloudellisesti hinnoiteltu osa että julkisoikeudelliset suoritteet.

Tutkijapalveluiden liiketaloudellisin perustein hinnoitellun osan kustannusvastaavuus laski 4 prosenttiyksikköä ollen 49 prosenttia. Laskuun vaikutti käyttöluvien ja valmisaineistojen siirtyminen julkisoikeudellisiksi suoritteiksi. Tuotot olivat edelleen pienemmät kuin erilliskustannukset. Erotus pieneni noin 231 000 euroon (2022: 296 000, 2021: 891 000, 2020: 772 000 €).

Tutkijapalveluissa palvelujen ostot kasvoivat 328 000 eurolla (42 %). Suurin osa palveluostoista selittyi tutkijapalveluiden etäkäyttäjärjestelmän (Fiona) kuluilla. Kokonaiskustannukset kuitenkin laskivat 279 000 eurolla (7 %).

Taulukko 10: Maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2021–2023.

1 000 €	2023 toteuma	2023 tavoite	2022 toteuma	2021 toteuma
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
Maksullisen toiminnan myyntituotot	11 318	8 800	10 743	8 533

27.2.2024

1 000 €	2023 toteuma	2023 tavoite	2022 toteuma	2021 toteuma
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0		0	0
Tuotot yhteensä	11 319	8 800	10 743	8 533
KOKONAISKUSTANNUKSET				
Erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7	10	27	68
Henkilöstökustannukset	3 426	3 450	4 693	4 290
Vuokrat	0	0	0	0
Palvelujen ostot	1 523	700	1 123	863
Muut erilliskustannukset	288	100	249	103
Erilliskustannukset yhteensä	5 244	4 260	6 092	5 324
Osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	5 307	5 350	3 444	3 802
Poistot	303	200	203	157
Korot	13	0	0	0
Muut yhteiskustannukset	1 097	1 000	1 144	1 079
Yhteiskustannusten osuus yhteensä	6 720	6 550	4 791	5 038
Kokonaiskustannukset yhteensä	11 964	10 810	10 883	10 362
KUSTANNUSVASTAAVUUS	-646	-2 010	-140	-1 829
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN				
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki				

Tavoite esitetty Valtiovarainministeriön ja Tilastokeskuksen välisen tulossopimuksen mukaisena. Pyöristöeroista johtuen tuotot yhteensä ovat suuremmat kuin maksullisen toiminnan myyntituotot.

Kilpailluilta markkinoilta otettiin mukaan ne toimeksiannot, joissa Tilastokeskus on voittanut kilpailutuksen, eikä asiakas ole tehnyt valintaa muilla perusteilla. Näitä hankkeita oli 3. Hankkeet ovat euromäärältään isoja ja kestoltaan useampivuotisia. Kilpaillun toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on liitteenä 18. Hankkeista kaksi pitää sisällään tiedonkeruuta ja aineiston käsittelyä sekä tulosten tuottamista. Yksi on kansainvälisen hintavertailun koordinointi EU:n alueella ja eräissä muissa maissa.

Kilpaillun toiminnan kustannusvastaavuus oli 73 prosenttia ja laskua edelliseen vuoteen verrattuna 19 prosenttiyksikköä (vuonna 2021 kustannusvastaavuus oli 96 prosenttia). Työmäärään liittyvä riski on iso useampivuotisissa projekteissa, joihin liittyy suoraa tiedonkeruuta tiedonantajilta. Riski realisoitui PIAAC-tiedonkeruussa. Käyntihaastatteluja ovat vaikeuttaneet kasvava kato. Tavoitteena on kuitenkin ollut 100 prosentin kustannusvastaavuus.

27.2.2024

Tilastokeskus noudattaa valtion ulkoisen kirjanpidon ohjeita ja sääntöjä. Valtion yhteinen palvelukeskus Palkeet hoitaa Tilastokeskuksen ulkoisen kirjanpidon. Sisäisessä laskennassa on käytössä valtion hallinnon yhteinen työajanseurantajärjestelmä (Kieku/Palkeet). Loppu- ja tukisuoritteilla on omat seurantakohteet, joille tulot ja menot kohdistetaan. Osa kustannuslaskenta-aineistosta tulee Kieku-järjestelmästä (välittömät erilliskustannukset).

Tilastokeskus otti vuonna 2023 käyttöön valtion yhteisen kustannuslaskentamallin. Yhteinen kustannuslaskentamalli perustuu yhteiseen seurantakohtemalliin ja erityisesti toimintoseurantakohteeseen. Kustannusajureina käytetään työaikoja. Yhteinen kustannuslaskentamalli on ns. hybridimalli, joka mahdollistaa kustannuslaskennan toteuttamisen jako-, lisäys- ja toimintolaskennan keinoin tai näiden yhdistelmänä. Kustannuslaskennan raportit ovat osa Tilastokeskuksen operatiivista raportointia. Kustannuslaskennan menetelmä on sama kaikelle maksulliselle toiminnalle sekä myös yhteisrahoitteisille hankkeille.

Taulukko 11: Liiketaloudellisesti hinnoitellun toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2023, jota ei ole hintatuettu.

1 000 €	2023 toteuma
TUOTOT	
Maksullisen toiminnan tuotot	
Maksullisen toiminnan myyntituotot	8 827
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0
Tuotot yhteensä	8 827
KOKONAISKUSTANNUKSET	
Erilliskustannukset	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7
Henkilöstökustannukset	2 362
Vuokrat	0
Palvelujen ostot	402
Muut erilliskustannukset	161
Erilliskustannukset yhteensä	2 932
Osuus yhteiskustannuksista	
Tukitoimintojen kustannukset	3 536
Poistot	206
Korot	9
Muut yhteiskustannukset	746
Yhteiskustannusten osuus yhteensä	4 497
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 430
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	1 397
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	

Tilastokeskuksen toimintamenoihin (siirtomääräraha 2 v) myönnettiin hintatukea enintään 900 000 euroa tutkijapalveluiden maksulliseen toimintaan. Hintatukea käytettiin tuottojen ja erilliskustannusten erotukseen 241 000 euroa vuonna 2023. Maksullisen toiminnan tuotot

27.2.2024

lisääntyivät liikekirjanpidon tilien välisen korjauksen vuoksi noin 10 000 eurolla hintatuen kirjaamisen jälkeen. Tämän takia hintatukea käytettiin 10 000 euroa liikaa vuonna 2023. Liikaa käytetty osuus korjataan vuodelle 2024.

Taulukko 12: Hintatuetun liiketaloudellisesti hinnoitellun toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2023.

1 000 €	2023 toteuma
TUOTOT	
Maksullisen toiminnan tuotot	
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 799
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0
Tuotot yhteensä	1 799
KOKONAISKUSTANNUKSET	
Erilliskustannukset	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0
Henkilöstökustannukset	786
Vuokrat	0
Palvelujen ostot	1 118
Muut erilliskustannukset	126
Erilliskustannukset yhteensä	2 030
Osuus yhteiskustannuksista	
Tukitoimintojen kustannukset	1 305
Poistot	71
Korot	3
Muut yhteiskustannukset	257
Yhteiskustannusten osuus yhteensä	1 636
Kokonaiskustannukset yhteensä	3 666
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	-1 867
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	241
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	-1 626
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	900

Maksuasetus vuodelle 2023 uudistettiin niin, että Tilastokeskukselle tuli aiemmasta poiketen myös julkisoikeudellisina suoritteina tutkijapalveluiden käyttöluvat ja valmisaineistojen luovutukset. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus seurantavuonna oli 80 prosenttia. Tuottoarvio ylitettiin 243 000 eurolla.

27.2.2024

Taulukko 13: Julkisoikeudellisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2023.

1 000 €	2023 toteuma
TUOTOT	
Maksullisen toiminnan tuotot	
Maksullisen toiminnan myyntituotot	693
Maksullisen toiminnan muut tuotot	0
Tuotot yhteensä	693
KOKONAISKUSTANNUKSET	
Erilliskustannukset	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	0
Henkilöstökustannukset	277
Vuokrat	0
Palvelujen ostot	4
Muut erilliskustannukset	0
Erilliskustannukset yhteensä	281
Osuus yhteiskustannuksista	
Tukitoimintojen kustannukset	467
Poistot	26
Korot	1
Muut yhteiskustannukset	93
Yhteiskustannusten osuus yhteensä	587
Kokonaiskustannukset yhteensä	868
KUSTANNUSVASTAAVUUS (tuotot-kustannukset)	-175
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	
KUSTANNUSVASTAAVUUS HINTATUEN JÄLKEEN	
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	

1.4.4 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Taulukko 14: Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot, 1 000 €	2 294	3 033	2 500	2 960	-2 %
Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus, %	35	41	40	40	-1 %-yks.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot seurantavuonna ylittivät tavoitteen noin 460 000 eurolla, mutta olivat 2 prosenttia pienemmät kuin edellisellä vuonna. Luvussa on mukana myös momentin käyttöoikeudella saatu rahoitus, jota käytettiin 216 000 euroa seurantavuonna.

27.2.2024

Tuotot EU:lta kasvoivat 145 000 eurolla (+6 %) ja olivat 2 438 000 euroa. Muilta toimijoilta saatu rahoitus puolestaan laski 29 prosenttia ollen 522 000 euroa.

Monet yhteisrahoitteisen toiminnan hankkeet ovat joko EU-asetusten toimeenpanoon tai jatkuvaan tilastotuotantoon kuuluvia hankkeita. Tämän vuoksi sadan prosentin kustannusvastaavuustavoitteesta on joustettu: ulkopuolelta saatu rahoitus on kuitenkin tukenut hankkeiden toteutumista. Tällaista on ollut esimerkiksi osa tilastotuotannosta, jossa rahoitusta on hyödynnetty sopimuksen mukaisesti osana tiedonkeruuta ja muuta tilastotuotantoa.

EU:n rahoitusta on hyödynnetty lukuisissa tilastojen kehittämishankkeissa sekä eräissä tiedonkeruissa ja tilastotuotannossa. Lisäksi vuonna 2023 yhteisrahoitteisia hankkeita oli käynnissä Tilasto-olympialaiset, Bosnia-Hertsegovina EU-Twinning-hanke, EU TAIEX-yhteistyö, ECOBUSAF PAS II Grant (Afrikka), SOCSTAF PAS II Grant (Afrikka) ja Jordania EU-Twinning-hanke. Osana EU:n rahoittamaa yleisafrikkalaista ohjelmaa SOCSTAF-projektin yhteistyö Nigerian National Bureau of Statistics -tilastoviraston kanssa käynnistettiin erittäin onnistuneesti. Myös yhteistyö Mauritiuksen tilastoviraston kanssa on ollut onnistunutta.

Kustannusvastaavuus laski 1 prosenttiyksiköllä edellisestä vuodesta, mutta saavutti täsmälleen tulossopimuksessa asetetun tavoitteen. Erilliskustannukset laskivat 30 prosenttia, kun kokonaiskustannukset nousivat vain 1 prosentin. Kustannuksien vertailtavuutta heikentää Tilastokeskuksen siirtyminen Valtion yhteisen kustannuslaskentajärjestelmän käyttäjäksi seurantavuoden aikana. Suurin ero edelliseen laskentajärjestelmään verrattuna on poissaolojen kirjaaminen muihin yhteiskustannuksiin henkilöstömenojen sijaan. Palvelujen ostot nousivat 14 prosenttia. Palvelujen ostomääriin vaikuttaa yhteisrahoitteisen toiminnan sisältö. Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannukset kasvoivat 34 prosenttia.

Taulukko 15: Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma 2021–2023.

1 000 €	2023 toteuma	2023 tavoite	2022 toteuma	2021 toteuma
YHTEISRAHOITTEISEN TOIMINNAN TUOTOT				
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	479	200	670	201
EU:lta saatu rahoitus	2 438	2 000	2 293	1 886
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	35	300	70	207
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	8		0	0
Tuotot yhteensä	2 960	2 500	3 033	2 294
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	7	10	32	17
Henkilöstökustannukset	1 972	1 900	3 172	3 036
Vuokrat	0	0	0	0
Palvelujen ostot	590	450	518	553
Muut erilliskustannukset	98	90	113	72
Erilliskustannukset yhteensä	2 667	2 450	3 835	3 678
Yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
Tukitoimintojen kustannukset	4020	3250	2 686	2 275
Poistot	125	60	131	121
Korot	5	0	0	0

27.2.2024

1 000 €	2023 toteuma	2023 tavoite	2022 toteuma	2021 toteuma
Muut yhteiskustannukset	589	500	706	541
Yhteiskustannusten osuus yhteensä	4738	3810	3 523	2 937
Kokonaiskustannukset yhteensä	7 406	6 260	7 358	6 614
Omarahoitusosuus	-4 446	-3 760	-4 325	-4 320
Omarahoitusosuus, %	60,0 %	60,0 %	59,0 %	65,3 %

1.5 Tuotokset ja laadunhallinta

1.5.1 Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

Taulukko 16: Suoritteiden määriä kuvaavat mittarit, kpl.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–2023 muutos, %
Tilastot, joista julkaisuja vuoden aikana	141	131	132	132	+1
Tiedote ja tietokantajulkistus, kpl (2022-)	-	409	606	635	+55
Tietokantajulkistus ilman tiedotetta	-	85	151	151	+78
Tilastojulkistusten määrä (4/2022 asti)	624	154	-	-	-
Katsaus	35	38	>50	63	+66
EU-raportoinnit ja kv. kyselyt	859	869	900	836	+4
Toimeksiantopalveluiden määrä (yli 500 €), kpl*)	1 254	1 055	1 200	1 106	+5
Kokeellisten tilastojen julkistusten määrä	54	66	-	58	-12

*) Toimeksiantopalveluiden määrä lasketaan sopimuksien perusteella.

Tilastokeskuksen tuotannossa olevien tilastojen kokonaismäärä kasvoi suunnitellusti yhdellä edellisestä vuodesta. Uutena tilastona alettiin julkaista korjausrakentamisen suhdannetilastoa sekä ympäristötuet tilastoa. Lakkautettuja tilastoja ovat opiskelijoiden työssäkäynti ja julkisyhteisöjen rahoitustilinpito, josta tuli julkistus vielä 2023. Julkaisevien tilastojen lukumäärään vaikuttaa myös harvemmin kuin kerran vuodessa julkaistavien tilastojen määrä.

Tilastojulkistusten uusi julkistusjärjestelmä otettiin käyttöön 5.4.2022. Uusi julkistusjärjestelmä ei tue parhaalla mahdollisella tavalla julkistusten seurantaa. Järjestelmän yhteys raportointiportaaliin (Portti2) on työn alla ja raportointia kehitteillä.

Julkistusjärjestelmän myötä muutettiin myös julkistuskonseptia niin, että ensisijainen julkistustapa on tiedote yhdessä tietokantajulkistuksen kanssa. Tämän lisäksi on mahdollista tehdä tietokantajulkistuksia ilman tiedotetta. Näitä käytetään esimerkiksi täydentämään aiemmin julkistettuja tietoja. Konseptin muutos tarkoittaa julkistuskäytännön kasvamista, ja se on myös mahdollistanut aiempaa nopeampia julkistuksia.

Vuonna 2023 alettiin tehdä aiempaa enemmän katsauksia, jotka eivät välttämättä suoraan liity vain yhteen tilastojulkistukseen. Katsausten määrä kasvoi 63:een (+66 %). Tilastoista kirjoitettiin myös artikkeleita Tilastokeskuksen Tieto&Trendit -sivustolle.

Tiedotteiden, joiden yhteydessä on tietokantajulkistus, suunniteltu määrä seurantavuonna oli 606. Toteutunut määrä oli 635 kappaletta. Erosta suurin osa (23 kpl) johtuu siitä, ettei

27.2.2024

kaikkia julkaisuja ollut merkitty uuteen järjestelmään tulossopimuksen valmistelun aikataulussa. Ylimääräisiä korjausjulkaisuja oli neljä. Tietokantajulkistusten määrä oli tavoitteen mukainen, mutta muutama julkistus oli suunnittelematon ja muutama siirtyi seuraavalle vuodelle.

Raportoinnit EU:lle ja muiden kansainvälisten kyselyiden määrä väheni edellisestä vuodesta. Tavoite oli asetettu liian korkeaksi. Yritystilastoja koskevan asetusmuutoksen (EBS) vuoksi rakenne- ja tilinpäätöstilastojen raportointi muuttui täysin ja noin 20 lähetystä poistui. Jäljelle jääneiden raportointien sisältö laajeni aikaisemmasta. Muita isompia vähennyksiä ovat kuukausittaiset raportoinnit maakaasun ja raakaöljyn toimituksista sekä raportoinnit YK:lle.

Kansainvälisten raportointien määrä jäi tavoitteesta, mutta toisaalta seurantavuonna toteutumatta jäi vain muutama raportti. Raporttien sisältö on ollut vaatimusten mukaista ja saatu palaute on ollut hyvää (ks. 1.9 Arviointien tulokset). Kansainvälisistä raportoinneista 99 prosenttia perustui säädöksiin tai sopimuksiin. Loput olivat kansainvälisten järjestöjen kyselyitä, joiden määrä oli vain 9, kun edellisvuonna niitä oli 21.

Sopimuservoltaan yli 500 euron toimeksiantopalveluiden määrä kasvoi 5 prosentilla edellisestä vuodesta. Nousuun vaikutti tutkijapalveluiden hintojen kallistuminen. Toimeksiannoista 84 prosenttia (2022: 61 ja 2021: 54 %) oli jatkuvia sopimuksia. Mukana luvuissa ovat myös julkisoikeudelliset suoritteet, jotka vuonna 2022 kuuluivat liiketaloudellisesti hinnoiteltuihin toimeksiantopalveluihin.

Toimeksiantopalveluista saadut tuotot kasvoivat 23 prosenttia, mikä johtuu enimmäkseen tutkijapalveluiden tuottojen kasvusta 58 prosentilla. Myös erityisselvitysten ja tietopalvelutoimeksiantojen tuotot kasvoivat 24 prosenttia.

Kokeelliset tilastot ovat kehitysvaiheessa, eikä niillä ole virallista laatu- tai menetelmäselostetta eikä vakiintunutta julkaisuaikataulua. Kokeellisten tilastojen julkistusmäärä väheni 12 prosentilla edellisestä vuodesta ja oli nyt 58. Julkistuksia tuotettiin 15 tilastosta, joka on 5 tilastoa vähemmän kuin edellisenä vuonna. Kaikki kokeelliset tilastot eivät ole vuosittaisia. Uusi kokeellinen tilasto oli väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain.

Tilastokeskuksen tavoitteena on täyttää EU-säädösten vaatimukset, mutta tarvittaessa hyödynnetään derogaatioita (varaumia). Seurantavuonna oli yksi derogaatio (2022: 2). Derogaatio koski SILC-vaatimusten (Statistics of Income and Living Conditions, tulo- ja elinolotilasto) köyhyysriskiä kuvaavien tietojen tuottamista. SILCin derogaatiolle on haettu jatkoa vuosille 2024–2025.

Taulukko 17: Tutkijapalvelut.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Tutkijapalveluiden käyttöluvahakemusten lukumäärä, kpl	423	346	350	398	+15
Tutkijapalveluiden voimassa olevien käyttöluvien määrä vuoden lopussa	1 328	1 315	1 200	1306	-1
Tutkijapalveluiden tietopalvelusopimusten määrä (yli 500 €), kpl	172	170	-	182	+7
Fiona-etäkäyttöjärjestelmän käyttäjätunnusten määrä vuoden lopussa, kpl	1 113	1 292	-	1 381	+7

Vuoden 2021 alussa voimaan tullut hinnoittelumuutos johti tutkimushankkeiden tutkijamäärän kasvuun ja monimutkaistumiseen sekä keston pitenemiseen. Vuoden 2022

27.2.2024

alusta hintoja nostettiin edelleen kustannusvastaavuuden parantamiseksi. Hintojen noususta huolimatta kysyntä kasvoi. Tutkijapalveluiden tietopalvelusopimusten määrä kasvoi 7 prosenttia. Tutkijapalveluissa uusien käyttölujarahakemusten määrä kasvoi edellisestä vuodesta 15 prosenttia, mutta oli alemmalla tasolla kuin vuonna 2021. Seurantavuoden lopussa voimassa olevien käyttöluhien määrä väheni prosentilla edellisestä vuodesta.

Tutkijapalveluissa etäkäyttäjärjestelmä Fionan käyttäjätunnusten määrä oli 2023 marraskuussa 1 501 kappaletta, joka on 16 prosenttia enemmän kuin vuoden 2022 lopussa. Joulukuuhun mennessä käyttäjätunnusten määrä pieneni 1 381:een, jossa on kuitenkin kasvua 7 prosenttia vuodentakaiseen. On oletettu, että käyttäjämaksun korotus sai osan hankkeista sulkemaan tunnuksia. Kaikki tunnuksot eivät ole olleet käytössä. Käyttäjätunnukset ovat hankekohtaisia eli yhdellä tutkijalla voi olla useita tunnuksia.

Taulukko 18: Viestinnän laajuutta kuvaavat mittarit, kpl.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 toteuma	2022–23 muutos, %
Seuraajien määrä, X/Twitter	15 766	17 366	17 760	+2
Tilastotohtorin seuraajien määrä, Facebook	8 603	8 994	9 377	+4
Seuraajien määrä, LinkedIn	7 159	7 815	8 209	+5
Seuraajien määrä, Instagram	2 507	3 012	3 441	+14
Artikkeleiden määrä	51	49	36	-26
Blogikirjoitusten määrä	79	65	37	-43
Doria*) latausten määrä	252 060	388 293	323 041	-16

*) Doria on Suomen kansalliskirjaston digitaalisten aineistojen julkaisujärjestelmä.

Tilastokeskuksen viestintälinjauksissa tavoitemielikuva on ”Tiedosta tulevaisuus – yhteiseksi hyväksi”. Pääviestit ovat:

- Olemme yksi luottamusyhteiskunnan peruspilareista. Rakennamme yhteistä tietovarallisuutta – kokoamalla, yhdistämällä ja kehittämällä tietoaineistoja.
- Tarjoamme ajantasaista ja puolueetonta tietoa ja tilastoja. Haluamme työllämme edistää yhteisen ymmärryksen muodostamista yhteiskunnasta ja sen muutoksista.
- Tuotamme laadukkaat ja hyödylliset tietotuotteet – yhteiseksi hyväksi.

Tilastokeskuksen somekanavilla seuraajien määrä on jatkanut kasvua, joskin pienenevällä kasvuprosentilla. Seuraajien lukumäärä on sen sijaan kasvanut pyöreästi 400:lla jokaisessa mediassa. X:ssä (ent. Twitterissä) käyttäjämäärä kääntyi globaalisti laskuun, ja Tilastokeskuksen seuraajamäärä kasvoi vain 2 prosenttia. Nopeimmin kasvoi LinkedIn, 14 prosenttia edellisestä vuodesta.

Tieto&trendit-sivustolle kirjoitettujen artikkeleiden ja blogien yhteismäärä on pudonnut vähän yli kolmanneksen edellisestä vuodesta. Vähennystä on 41 kappaletta. Toisaalta tilastojulkistuksiin liittyvien katsausten määrä on kasvanut 25:llä, joten yhteismäärän vähennys ei ole niin iso. Työmäärän ollessa iso käytettävissä olevaan henkilötyöpanokseen nähden on työaikaa kohdennettu tietotuotannon turvaamiseen.

Ajankohtaisia tilastotietoja käsitteleviä Tilastolive-verkkolähetyksiä jatkettiin. Niitä oli seurantavuonna kuusi (2022: 10 ja 2021: 3). Uutena sisältökokonaisuutena vuonna 2022 aloitettiin Faktanvartija-podcastit, joita julkaistiin seurantavuonna kolme (2022:8) kappaletta. Viestinnästä on kirjoitettu myös luvussa 1.3.1 Toiminnan vaikuttavuus.

27.2.2024

Tilastokeskuksen TikTok-kokeilu aloitettiin lokakuussa 2023. Kanavaan on tuotettu viikoittain vähintään kaksi videota, joissa on kerrottu muun muassa tuoreista tilastotiedoista, tilastojen tekemisestä ja tilastojen yhteiskunnallisesta merkityksestä. Kanavassa on oiottu tilastofaktojen avulla myös yleisiä väärinkäsityksiä yhteiskunnallisesta kehityksestä. Lisäksi TikTokia on käytetty tuotteiden, palveluiden ja tilastokilpailujen markkinointiin. Kokeilun tulokset ovat olleet tähän mennessä erittäin rohkaisevia. Seuraajia on saatu jo yli 1 500. Tykkäyksiä videoihin on kertynyt jo lähes 10 000 ja kommentteja miltei 700. Suosituin video on kerännyt noin 85 000 katselukertaa ilman mainosrahaa. Kanavan kasvu on ollut erittäin nopeaa Tilastokeskuksen muihin sosiaalisen median kanaviin verrattuna.

Syksyllä 2020 aloitettiin Tilastokeskuksen sisältä valittujen ilmiöasiantuntijoiden hyödyntäminen viestinnässä. Vuonna 2022 ilmiöasiantuntijoiden määrää vähennettiin, mutta tarkoituksena oli varata aiempaa enemmän heidän työaikaansa viestintään. Vuonna 2023 ilmiöasiantuntijoiden ympärille koottiin ilmiöryhmät. Vuoden 2023 alkupuolella ilmiöasiantuntijoiden medianäkyvyys kasvoi vuoden 2022 jälkipuoliskoon verrattuna etenkin väestöaiheiden vetämänä. Kaikkien Tilastokeskuksen asiantuntijoiden näkyvyys oli 10,2 prosenttia mediaosumien määrästä. Seurantavuoden loppupuolella vastaava osuus oli 7,2 prosenttia. Ilmiöryhmät ideoivat ja tuottivat Tieto&trendit-sisältöjä, joista luetuimmat keräsivät tuhansia sivulatauksia, sekä ns. sitaattiuutisia, jotka osaltaan kasvattivat medianäkyvyyttä.

Tilastokeskus on toteuttanut lukuisan määrän tapahtumia, kuten Tilastoareena ja Euroopan tilastopäivä. On järjestetty webinaareja, seminaareja sekä erilaisia muita sidosryhmätapaamisia, kuten kiertotalouswebinaari, Työnteon monet muodot, Tilastokeskuksen ja Luken kasvihuonekaasuinventaarion yhteistilaisuus, Sote-uudistus tilastoissa, Parempaa tietoa lapsista - parempia päätöksiä?, Sukupuolistunut väkivalta ja lähisuhdeväkivalta Suomessa. Osana oppilaitosyhteistyötä on ollut useita oppilaitosvierailuja ja laatukehikkohankkeessa on tavattu sidosryhmiä.

Tilastokeskuksen uutisviestipalvelussa havaittiin kesällä tekninen ongelma, jonka vuoksi asiakkaat eivät voi tilata uutisviestejä, eivätkä perua niitä. Jatkuvat tilaukset toimivat, mutta niitä ei voi muuttaa. Ongelma ei ole edes tilapäisesti ratkaistavissa manuaalisesti. Ongelman ratkaisun lisäksi selvitetään uuden järjestelmän hankkimista.

Doriaan eli Suomen kansalliskirjaston digitaalisten aineistojen avoimeen julkaisujärjestelmään vietiin seurantavuonna 216 julkaisua tai julkaisun metatietoa (2022: 1 071 ja 2021: 1517). Valtaosa julkaisuista on viety vuosina 2018–2019. Palvelussa on nyt Tilastokeskuksen kokoelmassa hieman yli 20 000 digitoitua julkaisua, joita ladattiin palvelusta 323 041 kertaa seurantavuonna. Latausten määrä väheni vuodesta 2022, mutta on suurempi kuin vuonna 2021.

Tilastokeskuksen arkistossa on tehostettu manuaaliarkiston aineiston käsittelyä. Vuokratyötä ja palveluostoja hyödyntäen käsiteltiin arkistoaineistoja noin 370 hyllymetriä. Tästä yhteensä 130 hyllymetriä siirrettiin Kansallisarkistoon.

Kirjastopalveluissa valmisteltiin tilastojen noin 15 000 pdf-muotoisen perusjulkaisun automatisoitu siirto julkaisuarkistoon. Onnistuminen mahdollistaa julkaisuarkiston käytön myös Tilastokeskuksen perusjulkaisemisen alustana, jos pdf-formaatti on toteutettavissa. Kirjaston varastotiloista (ja kansallisesta järjestelmästä) karsittiin kokoelmia 80 hyllymetriä.

Tilastokeskus osallistuu aktiivisesti EU:n tilastosäädösten valmisteluun niin komissio- kuin neuvosto- ja parlamenttivaiheissa. EU-tilastovuosia 2022–2023 leimasi Euroopan tilastoista annetun asetuksen muuttamisen komissiovalmistelu. Siihen liittyvät keskustelut tapahtuivat pitkälti pääjohtajatasolla. Asetus siirtyi neuvostokäsittelyyn syksyllä 2023.

Neuvostokäsittelyssä keskeinen asia oli asetus Euroopan tilastoista. Valtiovarainministeriö osallistui aktiivisesti asetuksen käsittelyyn. Tilastokeskuksen tavoitteena oli saada asetukseen kirjauksia tilastovirastojen datapalvelutehtävästä. Jossain määrin näin

27.2.2024

tapahtuikin. Toinen tavoite oli estää asetuksessa annettavien tiedonsaantivaltuutusten liudentuminen. Tässä tavoitteessa ei onnistuttu.

Muutoin kansainvälisesti strategisella tasolla keskusteltiin varsin paljon tilastovirastojen uusista tehtävistä tietoekosysteemeissä. Samaa keskustelua käytiin myös YK:n tilastofoorumeilla. Tilastokeskus osallistui keskusteluun aktiivisesti.

EU:n neuvoston tilastotyöryhmässä käsiteltiin Euroopan tilastoasetuksen lisäksi vuonna 2023 kolmea komission ehdotusta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksiksi. Edelliseltä vuodelta jatkui ympäristötilinpitoasetuksen laajentamisen käsittely (metsätilit, ympäristötukia ja vastaavia tulonsiirtoja koskeva tilinpito sekä ekosysteemitilinpito). Näistä uusista tilastoista vastaavat Tilastokeskus, Luonnonvarakeskus ja Suomen ympäristökeskus. Helmikuussa alettiin käsitellä ehdotusta uudeksi Euroopan väestö- ja asuntotilastoasetukseksi ja syksyllä ehdotusta yrityksiä koskevista työmarkkinatilastoista, jossa samaan asetuspuitteeseen yhdistettäisiin nykyiset palkkoja, työvoimakustannuksia ja avoimia työpaikkoja koskevat tilastovaateet. Tilastokeskus osallistui valmisteluun ns. EU:n tilastolain (EU-asetusluonnos 223/2009) uudistamiseksi. Se eteni loppuvuodesta trilogi-vaiheeseen.

Tilastokeskus on osallistunut myös tilastoalaa sivuavien laajempien asetusehdotusten kansalliseen valmisteluun. Tällaisia ovat muun muassa datasäädös ja omien varojen uudistuspaketti. Lisäksi komission puitteissa vuosittain käsitellään ja hyväksytään lukuisia tilastoalan komission täytäntöönpano- ja delegoituja asetuksia.

1.5.2 Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Taulukko 19: Palvelukykyä ja suoritteiden laatua kuvaavat mittarit.

Mittarit Tilastotuotanto	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Oikea-aikaisten julkistusten osuus julkistuksista, %	98	96	99	97	+1 %-yks.
Myöhästyneiden julkistusten osuus julkistuksista, %	1,1	3,7	1	3,1	-0,6 %-yks.
Virheettömien julkistusten osuus julkistuksista, %	94	92	>96	89	-3-yks.
Hallinnollisten aineistojen poikkeamien määrä, kpl	4	4	0	4	0 %
Vuosijulkistusten julkaisuviive, vk	41,2	38,9	38,8	39,7	+0,8 vk
Neljännesvuosijulkistusten julkaisuviive, vk	9,1	8,2	8,0	8,1	-0,1 vk
Kuukausijulkistusten julkaisuviive, vk	4,4	4,1	4,1	4,0	-0,1 vk
Kouluarvosana käyttäjätyytyväisyyskyselyssä, keskiarvo (asteikko 4–10)	8,36	-	8,5	8,60	+0,24

Seurantavuonna julkistusten oikea-aikaisuus parani edellisestä vuodesta yhdellä prosenttiyksiköllä 97 prosenttiin, mutta jäi tavoitteesta kaksi prosenttiyksikköä. Oikea-aikaisuus on laskettu poikkeamana toteutuneiden julkistusten määrästä. Vuoteen 2022 asti oikea-aikaisuus laskettiin suhteessa suunniteltuihin julkistuksiin. Myöhästyneitä julkistuksia oli 24 kappaletta (2022:21 ja 2021: 7). Aikaistettuja julkistuksia oli 1 (2022: 3 ja 2021:3). Julkistuksista 23 merkittiin järjestelmään vasta tulossopimuksen allekirjoittamisen jälkeen,

27.2.2024

mikä vaikuttaa myös julkaisuviiveisiin. Myöhästymisten lisäksi on myös muutamia siirtoja vuodelta 2022 vuodelle 2023 ja vastaavasti 2023:lta vuodelle 2024.

Julkistuksista 89 prosenttia oli virheettömiä. Tavoitteesta jäätiin 7 prosenttiyksikköä, ja virheettömyys heikkeni edellisestä vuodesta 3 prosenttiyksiköllä. Virheitä oli yhteensä 84 julkistuksessa. Virheistä noin puolet johtui ongelmista tilastotuotantoprosessissa ja toinen puoli oli teknisiä virheitä.

Näkyvin virhe johtui kuluttajahintaindeksin lähdeaineiston muutoksesta: sähkön hinnan nousu otettiin huomioon kahteen kertaan. Kuluttajahintaindeksin yhteiskunnallisen merkittävyyden vuoksi viestintä oli avointa ja aktiivista, mikä esti laajan mainehaitan syntymisen.

Seurantavuonna neljässä hallinnollisessa aineistoissa ja kahdessa muussa ulkopuolisessa aineistossa oli poikkeama. Merkittäviä vaikutuksia oli Helsingin kaupungin tietotoimitusten puutteilla. Hyvinvointialueiden erillisraportointia Helsingin kaupungista ei voitu tehdä suunnitellusti ja paikallishallinnon palkkatilastojen julkistusta jouduttiin lykkäämään. Väyläviraston järjestelmämuutos myöhästyi tieaineiston käyttöön saamista. Muiden aineistotoimittajien tietotoimitukset selittävät 12,5 prosenttia myöhästymistä (3/24 kpl) ja 7,5 prosenttia virheistä (6/80 kpl).

Vuositilastojen viive viiteajanjakson päättymisestä julkaisupäivään oli 39,7 viikkoa (2022: 38,9 ja 2021: 41,2 vk), missä on hidastumista 0,8 viikkoa edelliseen vuoteen verrattuna. Suurimmat oikea-aikaisuuspoikkeamat olivat vuositilastoilla. Neljännesvuositilastojen ja kuukausitilastojen viiveet säilyivät jokseenkin ennallaan: molemmat nopeutuivat vajaalla päivällä. Neljännesvuositilastojen julkaisuviive ylitti tavoitteen 0,1 viikolla ja oli 8,1 viikkoa (2022: 8,2 ja 2021: 9,1 vk). Kuukausitilastojen viive alitti tavoitteen 0,1 viikolla ja oli 4,0 viikkoa (2022: 4,1 ja 2021: 4,4 vk).

Tilastokeskus.fi-palvelu ja StatFin-tietokanta ovat tilastotietojen julkistamisen pääväylät. Avoimena datana jo oleviin tietoihin on lisätty tuoreimmat tiedot. Uusien tilastojen yhteydessä julkaistava data on avointa.

Taloustutkimus laati asiakastytyväisyyskyselyn lokakuussa 2023 sähköposti-informoituna verkkokyselynä. Hyväksytysti vastasi 408 henkilöä 4 388:sta. Vastausprosentti oli 9, mikä on hyvin alhainen. Saatu kouluarvosana 8,60 oli kuitenkin mittaushistorian paras. Tilastotietoja pidetään hyvin puolueettomina ja luotettavina. Niiden koetaan myös kuvaavan vastaajan kannalta tärkeitä ilmiöitä. Myös perinteisesti heikompia arvioita saaneissa tekijöissä (ajantasaisuus, kattavuus, tarkkuus) on tapahtunut selvää positiivista kehitystä. Tilastokeskuksen verkkosivusto saa yleisarvosanojen keskiarvon 8,06, mikä sekin on hyvällä tasolla. Avoimet kehityspalautteet Tilastokeskuksen toimintaan kohdistuivat eri aiheisiin yleissävyn ollessa vahvan positiivinen. Useissa palautteissa esiin nousevat verkkosivuston selkeyttäminen, haun toiminta, tilastojen ja tietojen löydettävyys.

Maksullisen toiminnan asiakaspalautteiden arvosana parani selvästi edellisestä vuodesta ja oli 9,16 (2022: 8,67 ja 2021: 8,69). Kokonaisarvosana annettiin asteikolla 1–10. Parhaimmat arviot saivat kohdat ”Tiedot ovat hyödyllisiä omassa toiminnassani” (5,0 asteikolla 1–5) ja ”tarjous- ja sopimusneuvottelut sujui hyvin” (arvio 4,8). Heikoimmat arviot saivat kohdat ”Toimitetut tiedot olivat virheettömiä” (arvio 4,5) ja ”Hinta-laatusuhde oli kohdallaan” (arvio 4,4). Net promoter score (NPS) nousi 60:stä 76:een ja vastausprosentti laski 16:sta 14 prosenttiin.

27.2.2024

Taulukko 20: Tutkijapalveluiden palvelukykyä ja suoritteiden laatua kuvaavat mittarit.

Mittarit Tutkijapalvelut	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Aineistotoimitus tavoiteajassa ^{*)} , %	38	31	-	43	+12 %-yks.
Tutkijapalveluiden aineistotoimitusten toimitusaika, mediaani, pv	104	135	100	125	-7 %
Sisu-mikrosimulointimallin ajantasaisuus: osuus vero- ja etuuslainsäädännön muutoksista, joka toteutetaan SISU-malliin 15/30 työpäivän sisällä lain voimaantulosta / lakitekstin julkaisusta Finlex-palvelussa (kumpi myöhäisempi), %	100/100	0/0	75/90	0/0	-
Valmistuneet mikrosimulointimallin yhteistyöryhmän valitsemat kehityshankkeet	-	1	1	0	-1 kpl

^{*)} Tavoiteaika on aika käyttölupahakemuksen saapumisesta aineistotoimitukseen.

Tavoiteajat ovat toimitustyypeittäin seuraavat:

Kuolemansyyaineistot	30 pv
Tunnisteelliset aineistot	90 pv
Valmisaineistot	90 pv
Räätälöidyt aineistot, etäkäyttö	180 pv

Tutkimushankkeiden laajuus ja kompleksisuus näkyvät edelleen käyttölupien käsittelyssä ja aineistotoimitusten kokonaisuudessa. Yhä useammin tarvitaan tietoja myös toiselta viranomaiselta, jolloin myös tietosuojakysymysten ratkaisu vie aikaa. Uudet käyttöluvat saadaan yleensä käsittelyn alkuun hyvin nopeasti. Tavoiteajassa toimitettiin 43 prosenttia aineistoista, joka on 12 prosenttiyksikköä parempi saavutus kuin edellisenä vuonna.

Aineistotoimitusten mediaani lyheni kymmenellä päivällä 125 päivään.

Kuolemansyyaineistojen, tunnisteellisten aineistojen ja valmisaineistojen toimitusaikojen mediaaniaika piteni, mutta räätälöityjen etäkäyttöaineistojen mediaaniaika lyheni huomattavasti (-37 %). Käyttäjien lisäys tai käyttöluvan voimassaolon jatkaminen kesti noin 3 viikkoa.

Aineistojen käyttölupaprosessia on nopeuttanut keväällä 2022 käyttöön otettu sähköinen käyttölupaprosessi (REMS). Sähköiseen prosessiin kuuluu manuaalisesti tehtävä tarkistusvaihe CRM-järjestelmässä, jotta tietojen eheys voidaan varmistaa. Prosessia on parannettu edelleen seurantavuonna. Tutkijoiden palaute käyttölupaprosessista on ollut positiivista.

SISU-mikrosimulointimallin ajantasaisuutta ei arvioida. Mikrosimuloinnin ohjausryhmässä sovittiin joulukuussa 2022, että rekisteriaineiston tilastovuosi palautetaan vuodeksi 2019 koronan aiheuttamien poikkeusvuosien vuoksi.

Mikrosimulointimallin kehittämisen kohteena oli työttömyysturvan jaksomalli, jonka valmistuminen siirtyi alkuvuoteen 2024. Yhteistyöryhmässä käyttäjät olivat tyytyväisiä mikrosimulointimallin vakauden parantumiseen ja jaksomallin edistymiseen.

Valmisaineistojen määrä säilyi ennallaan. Niitä oli seurantavuonna 64 (2022: 64, 2021: 63, 2020: 57 ja 2019: 50 kpl). Eräiden valmisaineistojen valmistumista nopeutettiin kytkemällä ne ensimmäiseen aineistosta tehtävään tilastojulkistukseen.

Tutkijapalveluissa tehtiin Linux-koneiden auditointi vuonna 2023. Tutkijapalveluiden Fiona-etäkäyttöjärjestelmän Findatan määräyksen mukainen auditointi valmistui syksyllä 2022.

27.2.2024

Tutkijapalvelut tekivät erillisen asiakaskyselyn asiakkailleen keväällä 2023. Vastaajat ovat melko tyytyväisiä. Vastaajia oli 202 ja vastausprosentti 12,5. Tyytyväisimpiä asiakkaat ovat aineistoihin, joiden laajuutta ja sisältöä yli 70 prosenttia vastaajista piti erittäin tai melko hyvänä. Eniten kehitettävää on FIONA-etäkäyttöjärjestelmän ja hakuprosessin sujuvuudessa. Avovastauksissa toivottiin lisää tietoja aineistoista, toimeksiantoprosessia pidettiin kestoltaan pitkänä ja prosessin kulusta toivottiin tiiviimpää yhteydenpitoa. FIONAan toivottiin lisää laskentatehoa ja muistia. Hintojen nousu huolestutti tutkijoita.

Kansallisarkiston massadigitointihankkeessa 2021–2023 viimeisteltiin arkistointikelpoinen vanhojen kuolintodistusten siirto ja digitointi. Otettiin käyttöön Kansallisarkistossa digitoitujen paperisten kuolintodistusten tietopalvelu Astia-käyttöliittymän kautta.

SVT-neuvottelukunta tuotti tilastotoimen yhteisen kehittämislinjauksen kaudelle 2024–2026. Yhteistyössä rekisteriviranomaisten kanssa on edistetty rekisteritietojen toisiokäyttöä. Lisäksi vuonna 2023 kehitettiin edelleen yhteisiä standardeja ja suosituksia sekä päivitettiin SVT-kielisuositukset. SVT-neuvottelukunnan suositukset ja standardit julkaistaan Tilastokeskuksen verkkosivuilla, josta löytyy nyt laatukriteerit, laaturaportointisuositus, julkaisuohje, kielisuositus, suositus tilastojen vertailukelpoisuuden takaamisesta sekä tietosuojasuositus.

Joulukuussa 2023 valmistui Tilasto-ohjelma vuosiksi 2024–2028. Suomessa virallisia tilastoja tuottaa 13 organisaatiota. Tilasto-ohjelmaan on koottu tietoa siitä, kuinka Suomen tilastotoimi vastaa käyttäjien muuttuviin tietotarpeisiin tulevana vuosina. Ohjelmassa on kuvattu Suomen moderni tilastotoimi, jossa kehittäminen tapahtuu kansainvälisessä yhteistyössä lukuisten viranomaisten ja muiden organisaatioiden kanssa.

Uusi SVT-neuvottelukunta asetettiin toimikaudelle 2024–2026. Lisäksi on olemassa useita tilastotoimen yhteistyöryhmiä kuten TK-SYKE- Luke-yhteistyöryhmä, TK:n ja THL:n yhteistyöryhmä, Oikeus- ja rikosasiain tilastoinnin yhteistyöryhmä sekä Maahanmuuttotilastoinnin yhteistyöryhmä. Niiden toiminta on tukenut hyvin tilastotoimea ja sen kehittämistä.

Tilastokeskuksen visuaalinen ilme uudistettiin. Uudistus koski myös verkkopalvelua.

Muutos merkitsi myös noin sadan mallipohjan uudistamista: uuden ilmeen lisäksi ne on uudistettu rakenteeltaan yhtenäisiksi ja saavutettaviksi.

Tietoturvallisuus oli hyvällä tasolla. Seurantavuonna toteutettiin Eurostatin auditointi, auditointiin tietojärjestelmiä tarpeen mukaan (TKSAS/AIX) ja kartoitettiin Tilastokeskuksen tekninen näkyvyys internetissä. Lisäksi on työstetty pilvipalvelulinjauksia, osallistuttu valtionhallinnon valmiustyöhön ja harjoituksiin, laadittu lukuisia tietosuojan vaikutustenarviointeja (DPIA) sekä parannettu tietosuojaoikeustusta ja pidetty koulutuksia. Päätelaitteille otettiin käyttöön kehittynyt suojaus (Microsoft Defender for Endpoint ja Zscaler).

Tilastolain ja Tilastokeskusta koskevan lain uudistustyö saatiin päätökseen alkuvuodesta 2023. Tilastokeskukselle lisättiin lakien voimaantulon myötä uutena tehtävänä tutkija- ja aineistopalvelun tarjoaminen. Muutos selkiyttää Tilastokeskuksen tietosuojaoikeudellista asemaa rekisterinpitäjänä ja henkilötietojen käsittelijänä tutkijapalvelun tarjoamisen eri vaiheissa.

27.2.2024

1.6 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Henkilöstörakenne

Taulukko 21: Henkilöstön määrätietoja 2021–2023.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Henkilötyövuodet ^{*)}	746	741	731	735	-0,8 %
Kuukausipalkkaiset	645	641	633	644	+0,5 %
Haastattelijat	101	100	98	91	-9,0 %
Henkilötyövuosien muutos, %	+2	-1	-	-1	0 %-yks
Kuukausipalkkaiset	+1	-1	-	0	+1 %-yks.
Haastattelijat	+11	-1	-	-9	-8 %-yks.
Harjoittelijoiden määrä, htv	13,8	7	-	5	-29 %
Henkilöstömäärä 31.12.	822	811	-	777	-4,2 %
Palvelussuhteiden ^{**)} määrä 31.12.	897	892	-	875	-1,9 %
Varsinaisten määräaikaisten ^{***)} osuus henkilöstöstä 31.12., %	15,1	15,3	-	16,6	+1,3 %-yks.

^{*)} Henkilötyövuosiin sisältyvät kaikki virka- tai työsopimussuhteessa kalenterivuoden aikana työskennelleet. Palkatonta harjoittelua tai palkkioperusteista toimintaa ei lasketa henkilötyövuosiin. Edellisvuosien toimintakertomuksiin verrattuna kuukausipalkkaisten osalta vuoden 2022 ja haastattelijoiden osalta vuoden 2021 henkilötyövuosia korjattiin yhdellä. Vuoden 2023 toimintakertomukseen henkilötyövuosiedot on korjattu Kiekun mukaisiksi.

^{**)} Palvelussuhteet sisältävät myös virkavapaalla olevat.

^{***)} Varsinaiset määräaikaiset eivät sisällä harjoittelijoita eivätkä tukityöllistettyjä, laskettu työpanoksesta.

Henkilötyövuosien kokonaismäärä laski kuudella edellisvuoteen nähden, mutta ylitti alkuperäisen henkilötyövuosikehyksen neljällä henkilötyövuodella. Kuukausipalkkaisten henkilötyövuodet kasvoivat kolmella henkilötyövuodella ja haastattelijoiden laskivat yhdeksällä henkilötyövuodella. Kuukausipalkkaisten osalta henkilötyövuosikehyks ylitettiin 11 henkilötyövuodella ja haastattelijoiden osalta se alitettiin seitsemällä henkilötyövuodella. Kuukausipalkkaisten kehystä hieman suurempi henkilötyövuosimäärä selittyy maksullisen toiminnan suunniteltua suuremmilla tuotoilla ja muun muassa Datahuoneella. Haastattelijoiden henkilötyövuosimäärä jäi henkilötyövuosikehyksen ja edeltävien vuosien alle. Tähän vaikutti varautuminen suureen työmäärään. Seurantavuonna haastattelutyötä tehostivat haastateltavien aiempaa paremmat yhteystiedot. Seurantavuonna päättyi myös iso haastattelutiedonkeruuprojekti PIAAC.

Henkilöstön määrä laski seurantavuonna 34 henkilöllä ollen vuoden 2023 lopussa 777. Luvuissa ei ole mukana palkattomalla virkavapaalla olevia henkilöitä. Henkilöstömäärä väheni enemmän kuin henkilötyövuosien määrä. Henkilöstön määrän kasvua hillittiin osana varautumista tulevien vuosien mahdollisiin kehysvähennyksiin.

Harjoittelijoita oli seurantavuonna vähemmän kuin edellisvuonna.

Korkeakouluharjoittelijoita oli seurantavuonna 20 (2022: 27), AMK-harjoittelijoita 1 ja pro gradu -tutkielman tekijöitä oli edellisvuoden tapaan 6 (2022: 6).

Korkeakouluharjoittelijoiden työpanos muodosti seurantavuonna 5 henkilötyövuotta (2022: 7). Tiukentuvista resursseista huolimatta harjoittelijoille halutaan tarjota mahdollisuus

27.2.2024

tutustua työskentelyyn Tilastokeskuksessa ja siten lisätä viraston ja myös valtionhallinnon tunnettuutta. Toisaalta korkeakouluharjoittelijat ovat potentiaalisia tulevia työntekijöitä.

Varsinaisten määräaikaisten osuus henkilöstöstä kasvoi 1,3 prosenttiyksikköä ja koko henkilöstömäärä laski 4,19 prosenttia edellisen vuoden lopusta. Vuoden 2023 lopussa oli 21 määräaikaista haastattelijaa (2022: 43 ja 2021: 60). Määräaikaisten haastattelijoiden määrä laski 22:lla. Kuukausipalkkaisten määräaikaisten määrä vastavuoroisesti kasvoi 27:lla ja oli seurantavuoden lopulla 108 (2022: 81 ja 2021: 64).

Määräaikaisten palvelussuhteiden määrän kasvu kuukausipalkkaisen henkilöstön puolella selittyy virkavapaalla olevien henkilöiden sijaisuuksilla sekä projekti- ja hankeluonteisten tehtävien lisääntymisellä. Tällaisia ovat esimerkiksi datahuoneen perustaminen, Sote-hanke ja Päre-hanke. Haastattelijoilla määräaikaisen henkilöstön lukumääräiset muutokset selittyvät isoilla kertaluonteisilla haastattelutiedonkeruuprojekteilla, joista esimerkkinä voidaan mainita PIAAC.

Tilastokeskuksessa työskenteli seurantavuoden aikana yhteensä 3 siviilipalvelusvelvollista henkilöä. Kokemukset siviilipalvelusvelvollisten henkilöiden työskentelystä olivat positiivisia.

Taulukko 22: Henkilöstörakenne 2021–2023.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Keski-ikä, v	47,6	47,4	-	47,7	+0,3
Koulutustasoindeksi	5,9	6,0	-	6,1	+0,1
Osa-aikaisten osuus, %	24	25	-	20	-5 %-yks.
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	84,9	83,6	-	83,7	+0,1 %-yks.
Henkilöstökulut kokonaiskuluista, %	74	73	-	71	-2 %-yks.

Henkilöstön keski-ikä säilyi lähes entisellä tasolla ja oli seurantavuonna 47,7 vuotta. Suurin ikäluokka oli edellisten vuosien tapaan 55–64-vuotiaat, joita oli 33,6 prosenttia koko henkilöstöstä. 45–54-vuotiaiden osuus oli 22,9 prosenttia. 35–44-vuotiaiden ikäluokka muodosti 22,7 prosenttia henkilöstöstä ja 25–34-vuotiaiden ikäluokkaa edusti 17,6 prosenttia tilastokeskuslaisista. Yli 64-vuotiaat edustivat 2,2 prosenttia ja 15–24-vuotiaiden ikäluokka yhtä prosenttia koko henkilöstöstä.

Koulutustasoindeksi nousi seurantavuonna 0,1 indeksipistettä edellisvuoden tapaan. Muutokset koulutusasteittain ovat yleensä pieniä. Alemman korkeakouluasteen suorittaneiden osuus nousi 14,3 prosentista 15,6 prosenttiin. Ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus kasvoi seurantavuonna 55,9 prosentista 56,8 prosenttiin. Vähintään alemman korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneiden osuus nousi 76 prosenttiin (2022: 74). Perusasteen tai toisen asteen tutkintojen suorittaneiden osuus pysyi edelleen 12 prosentissa.

Osa-aikaisten lukumäärä oli seurantavuonna 155 ja laski edellisvuoteen nähden 44 henkilöllä. Osa-aikaisten henkilöiden osuus koko henkilöstöstä laski viidellä prosenttiyksiköllä. Seurantavuonna osa-aikaisista 82 prosenttia (2022: 78 ja 2021: 82) oli naisia ja 18 prosenttia (2022: 22 ja 2021: 18) miehiä. Osa-aikaisia henkilöitä työskentelee eniten haastattelijoina työtehtävän luonteen vuoksi. Haastattelijoiden määrän lasku seurantavuonna selittää myös osa-aikaisten henkilöiden määrän laskua edeltävään vuoteen nähden. Haastattelutoiminta on naisvaltaista, mikä selittää naisten miehiä suuremman edustuksen myös osa-aikaisissa palvelussuhteissa.

27.2.2024

Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta oli seurantavuonna 83,7 prosenttia ja nousi edellisvuodesta 0,1 prosenttiyksikön verran. Koulutukseen käytetty työaika nousi edellisestä vuodesta 0,3 prosenttiyksiköllä (2023: 0,9 ja 2022: 0,6 %), mutta sairauspoissaoloajan osuus laski 0,8 prosenttiyksikön verran ollen seurantavuonna 2,0 prosenttia (2022: 2,8 %). Tapaturmapoissaolojen osuus pysyi edellisvuosien tapaan 0 prosentissa.

Kaikkien momenttien mukaisten henkilöstökulujen osuus kokonaiskuluista oli seurantavuonna 71 prosenttia ja se laski edellisvuosien tasosta kahden prosenttiyksikön verran (2022: 73 %). Hieman laskenutta henkilöstökulujen osuutta selittää se, että seurantavuonna Tilastokeskuksessa varauduttiin tulevien vuosien mahdollisiin laskeviin henkilöstökehyksiin hillitsemällä henkilöstön määrän kasvua. Samaan aikaan ostopalvelujen osuus kuluista kasvoi.

Kuukausipalkkaisten henkilötyövuoden hinta nousi 2,2 prosentilla ollen seurantavuonna 65 931 euroa (2022: 64 486). Valtion henkilötyövuoden hinta oli 66 758 euroa (2022: 64 627). Henkilötyövuoden hinnan nousuun vaikutti seurantavuonna 3,5 prosentin yleiskorotus 1.5.2023 alkaen. Korotukset perustuvat virka- ja työehtosopimusratkaisuun. Palkkojen sivukuluissa oli seurantavuonna pientä laskua edellisvuoteen nähden (2023: 20,045 % ja 2022: 20,279 %). Henkilötyövuoden maltilliseen hinnan nousuun vaikutti seurantavuonna osaltaan myös määräaikaisten henkilöiden edellisvuotta suurempi määrä, sillä heidän palkkatasonsa on usein vakinaisia kuukausipalkkaisia alhaisempi.

Työhyvinvointi ja henkilöstön liikkuvuus

Taulukko 23: Työhyvinvointia ja henkilöstön liikkuvuutta kuvaavat mittarit.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Työtyytyväisyysindeksi (VMBaron kokonaisindeksi)	3,57	3,65	3,7	3,70	+0,05 yks.
Johtajuusindeksi (VMBaro)	3,41	3,50	3,5	3,56	+0,06 yks.
Yhdenvertaisuuden toteutuminen työyhteisössä (VMBaro 5.5)	3,96	4,14	4,2	4,17	+0,03 yks.
Sairauspoissaolot, tpv / htv	6,2	9,5	<10	7,8	-18 %
Lyhyet 1–3 pv sairauspoissaolot, pv / htv	1,8	3,6	-	3,6	0 %
Sairauspoissaolot, kuukausipalkkaiset, tpv / htv	4,1	7,0	-	5,6	-20 %
Sairauspoissaolot, haastattelijat, kalenteripv / hlö*)	13,8	19,5	-	19,2	-2 %
Terveystenhoito, €	427 676	416 033	-	494 280	+19 %
Terveystenhoito, € / htv	573	561	-	672	+20 %
Hakemuksia avointa työpaikkaa kohti, kpl	19	22	-	24	+9 %
Sisäinen liikkuvuus, kpl **)	5	11	-	6	-45 %
Lähtövaihtuvuus, % ***)	3,1	3,5	-	2,8	-20 %
Luonnollinen poistuma, % ****)	5,8	7,3	-	6,5	-11 %

*) Sisältää myös palkattomat sairauslomapäivät.

27.2.2024

**) Määritelmä: sisäiseen liikkuvuuteen lasketaan valtiolle.fi-järjestelmässä olevat tehtävät, joiden rekrytointityyppi on sisäinen liikkuvuus ja jotka näkyvät järjestelmässä vain Tilastokeskuksen henkilöstölle, ja joiden haku on alkanut ja päättynyt seurantajaksolla
***) Lähtövaihtuvuus on toisen työnantajan palvelukseen siirtyneiden määrä jaettuna vakinaisen henkilöstön määrällä vuoden alussa. Laskentatapaa muutettu seurantavuonna vuosille 2021–2023.
****) Luonnollinen poistuma on eronneiden, eläkkeelle siirtyneiden ja kuolleiden määrä jaettuna vakinaisen henkilöstön määrällä vuoden alussa. Ei sisällä määräaikaisesta palvelussuhteesta eronneita. Laskentatapaa muutettu seurantavuonna vuosille 2021–2023.

VMBaron työtyytyväisyysindeksin pisteluku oli koko mittauksien historian (vuodesta 2005) paras. VMBaron henkilöstökyselyn työtyytyväisyysindeksi kasvoi 0,05 indeksipisteellä ja johtajuusindeksi 0,06 indeksipisteellä edellisvuoteen nähden. Työtyytyväisyysindeksi täytti seurantavuoden tavoitteen ja johtajuusindeksi ylitti tavoitteen 0,06 indeksipisteellä.

Henkilöstökyselyssä arvio ihmisten yhdenvertaisuuden toteutumisesta työyhteisössä on parantunut jokaisella mittauksella. Seurantavuonna mittarin tavoite asetettiin aiempaa korkeammalle tasolle ja tavoitteen lievistä alittamisesta huolimatta myös seurantavuonna arvio parantui 0,03 indeksipisteellä edellisvuoteen nähden ollen 4,17 indeksipistettä. VMBaron tuloksia käsitellään lisää luvun 1.6 lopussa.

Sairauspoissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden oli seurantavuonna 7,8 ja laskua edellisvuoteen oli 18 prosenttia. Seurantavuoden luku oli 31 prosenttia alhaisempi kuin koronaa edeltävänä vuonna (2019: 11,3). Seurantavuoden tavoite 10 sairauspoissaolopäivän alittamisesta saavutettiin. Sairaustapausten lukumäärä henkilötyövuotta kohden pysyi edelleen 2,6:ssa. Lyhyiden 1–3 päivää kestävien poissaolojen määrä pysyi edellisvuoden tasolla (2023: 3,6pv/htv). Lisäksi yli 3 päivää kestävien sairauspoissaolojen määrä laski tai pysyi ennallaan seurantavuonna. Sairaustapausten yhteismäärä kääntyi 3 prosentin laskuun.

Kuukausipalkkaisella henkilöstöllä sairauspoissaolopäiviä kertyi 5,6 henkilötyövuotta kohden, mikä tarkoittaa 20 prosentin laskua edellisvuoteen nähden (2022: 7,0). Haastatteloilla sairauspoissaolot kalenteripäivinä laskivat edellisvuoteen nähden 2 prosenttia ja seurantavuonna poissaoloja oli 19,2 henkilöä kohden (2022: 19,5). Haastatteloilla sairauspoissaoloja henkilötyövuotta kohden on selvästi enemmän kuin kuukausipalkkaisilla, mihin osittain vaikuttaa tapa, jolla tuntityötä myös viikonloppuisin tekevien sairauspoissaolot lasketaan.

Edeltävänä vuonna 2022 sairauspoissaolot kasvoivat edellisvuosista, sillä yhteiskuntaa avattiin ja henkilöstö siirtyi työskentelemään hybridityömalliin. Sitä edelsi tiukkojen koronarajoitusten aika 2020–2021, jolloin sairauspoissaolot jäivät vähäisiksi laajan etätyöskentelyn vuoksi. Yhteensä sairaustapauksia oli seurantavuonna 19 prosenttia ja sairauspoissaolopäiviä 33 prosenttia vähemmän kuin koronaa edeltävänä vuonna 2019.

Työterveyspalveluista vastaavan Terveystalon mukaan tilastokeskuslaisten terveysprosentti (henkilöt, joilla ei lainkaan sairauspoissaoloja) nousi 31 prosenttiin (2022: 22 % ja 2021: 50 %). Tuki- ja liikuntaelinvaivoista johtuvat sairauspoissaolot säilyivät Tilastokeskuksessa edellisvuoden tasolla ollen 1 päivä henkilöä kohden (2022: 1,0 pv/hlö), kun toimialalla vastaava luku oli puolet enemmän (2,0 pv/hlö). Tuki- ja liikuntaelinsairauksien osuus sairauspoissaolopäivistä oli Tilastokeskuksessa 13 prosenttia (2022: 10 %), kun toimialan vertailutieto seurantavuonna oli 19 prosenttia. Mielenterveyssyistä johtuvat sairauspoissaolot laskivat seurantavuonna ollen 2,1 päivää henkilöä kohden (2022: 2,5 pv/hlö) ja jäivät Tilastokeskuksessa alle toimialan vertailutiedon (2023: 2,3 pv/hlö). Mielenterveyssyistä johtuvat poissaolot muodostivat seurantavuonna 27 prosenttia kaikista Tilastokeskuksen sairauspoissaolopäivistä (2022: 25 %), mikä on hieman korkeampi prosentti kuin muilla toimialan organisaatioilla (2023: 22 %). Tilastokeskuksessa infektioaudit aiheuttivat 11 prosenttia terveydenhuollossa diagnosoiduista sairauspoissaoloista (2022: 7 %) ja ne olivat lähes toimialan vertailutiedon tasolla (2023: 10 %). Infektiopoissaolojen määrä kasvoi seurantavuonna hieman (2023: 0,8 pv/hlö ja 2022: 0,7 pv/hlö).

27.2.2024

Seurantavuonna Tilastokeskuksessa jatkettiin joustavaa hybridityömallia, mikä saattoi osaltaan vaikuttaa sairauspoissaolojen alhaiseen tasoon. Seurantavuonna keskimäärin noin 22 prosenttia työpäivistä tehtiin toimistolla. Täysin luotettavaa tietoa etä- ja lähityön määrästä ei ole kuitenkaan saatavilla, sillä etäpäiviä ei ole tarpeen merkitä Kieku-järjestelmään.

Terveydenhoidon kulut nousivat 19 prosenttia ollen seurantavuonna 494 280 euroa (2022: 416 033 euroa). Myös terveydenhoidon kulut henkilötyövuotta kohden kasvoivat 20 prosenttia (2023: 672 euroa ja 2021: 561 euroa). Sairauspoissaolot eivät suoraan korreloi terveydenhoidon kulujen kanssa. Terveystalon tietojen mukaan kulujen nousua selittää sairaanhoitokäyntien ja erikoislääkärien sekä lyhytpsykoterapian käytön lisääntyminen. Terveydenhoidon kulut sisältävät myös ennaltaehkäisevän terveydenhoidon palveluita, ja tästä esimerkkinä työfysioterapeutin ja työterveyspsykologin käyttö lisääntyi seurantavuonna.

Tilastokeskus tarjosi Epassi-sovelluksen kautta henkilökunnalleen liikunta-, kulttuuri- ja hyvinvointiedun, jonka arvo oli seurantavuonna 150 €/hlö. Lisäksi henkilöstön lounasruokailua tuettiin Epassin kautta kahdella eurolla per ateria. Työn tauottamisen ja taukoliikunnan tukemista jatkettiin tarjoamalla käyttöön taukoliikuntasovellus. Lisäksi henkilöstölle tarjottiin seurantavuonna mahdollisuus osallistua viikoittain ohjattuun taukoliikuntaan sekä mahdollisuus tutustua liikuntailtapäivän yhteydessä eri lajeihin. Tilastokeskus tukee edelleen taloudellisesti TIKUa eli Tilastokeskuksen henkilökunnan kuntoliikunta- ja kulttuuriyhdistystä.

Työsuojelun ja työhyvinvoinnin toimintasuunnitelman mukaan seurantavuonna jatkettiin useita henkilöstön työhyvinvointia tukevia toimia. Työterveyshuollon kautta oli tarjolla Mielen hyvinvoinnin matalan kynnyksen palveluja (Mielen chat ja sparrin), lyhytpsykoterapiaa sekä ohjaamista työterveyspsykologin vastaanotolle. Esihenkilöille järjestettiin koulutusta työaikaohjauksesta, kuntoutuksen vaihtoehdoista työkyvyn tukena sekä työhyvinvoinnista. Henkilöstölle järjestettiin luentoja mm. aivoystävällisestä työskentelystä ja psykologisesta turvallisuudesta työyhteisössä.

Saatujen hakemusten määrä avointa tehtävää kohden oli seurantavuonna 24 ja kasvoi edellisvuoteen verrattuna kahdella. Kokonaisuutena saatujen hakemusten lukumäärä laski edellisvuodesta 339 hakemuksen verran. Tähän vaikuttaa se, että haettavien tehtävien määrä laski 70 tehtävästä 32 tehtävään. Hakemusten määrä vaihteli avoimena olevien tehtävien mukaan. Pääsääntöisesti Tilastokeskuksen tehtäviin saatiin edelleen riittävä määrä tehtäviin hyvin soveltuvia hakijoita.

Sisäinen liikkuvuus laski 45 prosenttia seurantavuonna ollen 6 henkilöä (2022: 11). Sisäistä liikkuvuutta tapahtui pääasiassa sisäisten tehtäväjärjestelyiden ja rekrytointien myötä. Julkisessa haussa olleiden rekrytointien kautta uusiin tehtäviin valituksi ei tullut seurantavuonna yhtään tilastokeskuslaista (2022: 31). Lisäksi seurantavuonna Tilastokeskuksessa jatkettiin pienten ja lyhyiden tehtäväkokonaisuuksien järjestelyä sisäisten pientyömarkkinoiden avulla.

Lähtövaihtuvuudessa oli laskua edellisvuoteen nähden, sillä lähtövaihtuvuus pieneni 3,5 prosentista 2,8 prosenttiin. Lähtövaihtuvuuden laskennassa ovat mukana toisen työnantajan palvelukseen siirtyneet. Luonnollinen poistuma oli seurantavuonna 6,5 prosenttia. Se on 0,8 prosenttiyksikköä pienempi kuin edellisvuonna (2022: 7,3 %).

Koko henkilöstön osalta poistuma laski edellisestä vuodesta 22 prosenttia (2023: 83 ja 2022: 107 henkilöä). Vanhuseläkkeelle jääneiden määrä on vaihdellut vuosittain ja seurantavuonna siinä oli 28 prosentin lasku edellisvuoteen nähden (2023: 18, 2022: 25 ja 2021: 16 henkilöä). Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi seurantavuonna 4 henkilöä. Toisen työnantajan palvelukseen lähteneitä oli seurantavuonna 18, eli 25 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna (2022: 24 henkilöä). Poistuma kohdistuu erityisesti ryhmään muu syy (2023: 41 ja 2022: 57 henkilöä). Syy on yleensä määräaikaisen palvelussuhteen päättymisen, mikä

27.2.2024

lisää vaihtuvuutta. Suuri osa tähän ryhmään kuuluvista eronneista on harjoittelijoita (2023: 21 ja 2022: 24), mutta muusta syistä eronneisiin kuuluvat myös ne, jotka eivät ole ilmoittaneet eron syytä.

Osaaminen

Taulukko 24: Valtion yhteiset HR-tavoitteet: osaamisen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen, työnantajakuva.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Strateginen henkilöstösuunnittelu (1–5) *)	3	3	4	3,5	+17 %
Kokemus oppimisesta ja uudistumisesta (VMBaro 4.1)	3,82	3,90	4,0	3,88	-0,02 yks.
Työnantajakuva ja arvot (keskiarvo VMBaron kohdista 8.2–8.4)	3,87	3,90	4,0	3,97	+0,07 yks.

*) Strateginen henkilöstösuunnittelu, itsearviointi:

5 = strateginen henkilöstösuunnittelu on virastossa säännöllistä ja ajantasaista sekä osa johtamisprosesseja toimien johdon käytännön työkaluna toiminnan suunnittelussa

4 = strateginen henkilöstösuunnittelu on virastossa säännöllistä ja ajantasaista

3 = viraston henkilöstösuunnittelu on strategista

2 = virastolla on henkilöstösuunnitelma

1 = virastolla ei ole henkilöstösuunnitelmaa

Työpaikan yhteisöllisyys ja henkilöstön mahdollisuudet kehittyä on nostettu strategiseksi tavoitteeksi. Viraston henkilöstösuunnittelu pohjautuu pitkän aikavälin ennakoituihin htv-kehyyksiin. Rekrytointilupien antaminen perustuu tehtävän kytkeytymiseen strategisiin tavoitteisiin. Strategista henkilöstösuunnittelua ohjaavat myös strategiset osaamiset, jotka ovat Osaavassa kunkin henkilökohtaisten kehityssuunnitelmien pohjana.

Henkilöstökyselyn mukaan kysyttäessä oppimisen ja uudistumisen mahdollisuuksista työssä tilastokeskuslaiset arvioivat osion seurantavuonna lähes samalle tasolle kuin edellisvuonna (2023: 3,88 ja 2022: 3,90). Tavoite kuitenkin alitettiin 0,12 indeksipisteellä. Tätä voi selittää henkilöstön kokemus liian niukasta ajankäytöstä koulutukseen ja oppimiseen. Tilastokeskus tukee ja kannustaa henkilöstöä osaamisen kehittämiseen jatkossakin tarjoamalla mahdollisuuksia oppimiseen ja koulutukseen.

Henkilöstön arvio Tilastokeskuksen työnantajakuvasta ja arvoista jatkoi tasaista kasvuaan myös seurantavuonna. Seurantavuonna kasvua oli 0,07 indeksipistettä ja tulokseksi saatiin lähes tavoitteen mukainen 3,97 indeksipistettä. Tilastokeskus pyrkii viestimään työnantajakuvastaan niin, että viraston tärkeät teemat korostuvat. Näitä ovat esimerkiksi tiedon tarjoaminen parempaa yhteiskuntaa varten, vastuunotto ja vaikuttaminen, uuden oppiminen ja kehittyminen sekä yhteistyö työyhteisössä. Viraston työnantajakuvasta viestitään esimerkiksi verkkopalvelun urasivujen avulla.

Taulukko 25: Henkilöstökoulutusta kuvaavat mittarit.

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Henkilöstökoulutus, kalenteripäiviä yhteensä	1 532	1 610	-	2 048	+27 %
Henkilöstökoulutus, kalenteripäivää / htv	2,1	2,2	-	2,8	+27 %

27.2.2024

Mittari	2021 toteuma	2022 toteuma	2023 tavoite	2023 toteuma	2022–23 muutos
Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden lukumäärä	455	486	-	510	+5 %
Koulutuskustannukset, €*	589 191	525 665	-	460 184	-12 %
Koulutuskustannukset, € / htv	790	709	-	626	-12 %

*) Koulutuskustannuksia korjattu vuoden 2023 toimintakertomukseen edellisvuosien osalta henkilötyövuositietojen päivittämisen vuoksi.

Henkilöstökoulutuksen kasvu jatkui myös seurantavuonna 2023 koulutusmäärien osalta ja esimerkiksi verkkokoulutusten hyödyntämistä jatkettiin. Henkilöstökoulutuksen määrä kalenteripäivinä kasvoi 27 prosentilla edellisvuoteen nähden. Henkilöstökoulutukseen osallistuneiden määrä kasvoi viisi prosenttia ja järjestelmistä saatavien tietojen mukaan 66 prosenttia henkilöstöstä osallistui henkilöstökoulutukseen seurantavuonna.

Henkilöstökoulutuksen määrän kasvusta huolimatta koulutuskustannukset laskivat seurantavuonna. Koulutuskustannusten laskua selittää se, että maksullisten kurssien sijaan opiskelu tapahtuu enenevässä määrin verkossa ja henkilöstö hyödyntää veloitusettomia verkko-oppimateriaaleja. Tästä esimerkkinä voidaan mainita HAUS kehittämiskeskus Oy:n tarjoamat verkkokurssit. Tämän lisäksi mikro-oppiminen eli lyhyet oppimishetket työn lomassa ovat lisääntyneet.

Seurantavuonna Tilastokeskuksen henkilöstö suoritti eOppivassa 1 033 kurssia (2022: 1 003). Suosituimmat kurssit olivat jälleen tietosuojaan liittyvät kurssit, joista kaksi olivat pakollisia. Lisäksi henkilöstön osaamista kehitettiin koulutussuunnitelman mukaisesti strategiisiin osaamisalueisiin keskittyen. Seurantavuonna uusille työntekijöille tarjottiin perehdytystä sekä henkilöstölle järjestettiin omaan osaamisalaan liittyvää koulutusta. Tästä esimerkkinä ketterä kehittäminen, tilastomenetelmät sekä R-, Python- ja koneoppimisen opiskelu DataCamp-verkkoympäristössä. Seurantavuonna järjestettiin myös lähiperehdytyspäivät uusille työntekijöille.

Henkilöstöjohtamisen kehittämistä toteutettiin esihenkilöille suunnattujen johtamisklinikoiden avulla, joita oli seurantavuonna 15 kappaletta (2022: 15). Johtamisklinikoilla käsiteltiin erilaisia johtamiseen ja henkilöstöön liittyviä teemoja. Lisäksi esihenkilöille tarjottiin seurantavuonna esihenkilövalmennusta sekä uusille esihenkilöille HAUS:in Mahdollistaja - esihenkilötyössä valtiolla -valmennus.

Taulukko 26: Työtyytyväisyyskysely 2021–2023 (VMBaro).

Työtyytyväisyysindeksit (pisteytys 1–5)	Tilastokeskus		
	2021	2022	2023
Vuosi			
Johtaminen	3,34	3,39	3,46
Työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet	3,88	3,95	3,98
Palkkaus	2,84	2,91	3,01
Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen	3,47	3,55	3,63
Työyhteisön toimintakulttuuri	3,96	4,07	4,12
Työ- ja toimintaympäristö	3,82	3,88	3,88
Vuorovaikutus ja viestintä	3,41	3,53	3,56

27.2.2024

Työtyytyväisyysindeksit (pisteytys 1–5)	Tilastokeskus		
	Työnantajakuva ja arvot	3,79	3,86
Työtyytyväisyys yhteensä	3,57	3,65	3,70
Vastausprosentti	89	77	87

VMBaron perusteella työtyytyväisyys parani kokonaisuudessaan edellisvuoteen verrattuna. Työ- ja toimintaympäristön osa-alue pysyi edellisvuoden tasolla (2023: 3,88). Muuten kyselyssä havaitut muutokset olivat suotuisia jokaisella eri osa-alueella. Henkilöstökyselyn vastausprosentti oli korkea (2023: 87 %).

Edelliseen vuoteen nähden eniten nousua oli palkkauksessa, jossa nousua oli 0,1 indekspistettä. Koko Tilastokeskuksessa pistekeskisarvo oli 3,01. Haastattelijat antoivat osa-alueelle pisteeksi 2,33. Myös haastattelijoiden antama arvio nousi 0,12 indekspisteellä edellisestä vuodesta, vaikka arvo jäikin koko organisaation keskiarvon alapuolelle. Koko organisaation tasolla lähes yhtä paljon nousua oli osaamisen, oppimisen ja uudistumisen osa-alueella, jossa nousua oli 0,08 indekspistettä ja pistekeskisarvoksi muodostui 3,63. Haastattelijat antoivat osa-alueelle 3,21 indekspistettä ja laskua edelliseen vuoteen oli 0,08 indekspistettä.

Kaikista osa-alueista työyhteisön toimintakulttuuri sai edellisvuosien tapaan korkeimman pistekeskisarvon 4,12. Nousua edellisvuoteen oli 0,05 indekspistettä. Haastattelijoiden arvio osa-alueelle oli 4,05 indekspistettä, joka oli 0,05 pistettä enemmän kuin edellisvuonna. Kiitettävä tulos tällä osa-alueella kertoo hyvää henkilöstön toiminnasta: työyhteisöt koetaan tasa-arvoisiksi ja yhdenvertaisiksi, ja työtä ja osaamista arvostetaan. Työtoverit kohtelevat toisiaan oikeudenmukaisesti, ja työyhteisöissä osallistutaan ja vaikutetaan. Arviot olivat erittäin myönteisiä myös osa-alueella työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet. Tämän osa-alueen hyvät tulokset kertovat, että työn tavoitteet ovat hyvin tiedossa, ja työ Tilastokeskuksessa on mielenkiintoista ja haastavaa.

Kysymystasolla eniten parani ”työskentelyvälineet ja tuloksellinen työskentely” (+0,20), ”arvioi asteikolla 4-10, miten hyvin työterveyshuolto tukee työkykyäsi” (+0,14) ja ”osaamisen ylläpidon ja parantamisen tuki (työnantajan taholta)” (+0,13). Suurin laskija oli ”luottamus palvelussuhteen jatkuvuuteen” (-0,26) sekä toisena ”uskallus tarvittaessa uudistaa omaa työtä” (-0,07). Muuten laskut olivat kysymystasolla pieniä.

Tuloksista voidaan päätellä, että henkilöstöllä on huoli työpaikan pysyvyydestä. Seurantavuonna johdon viestintä tiukentuvista talousnäköistä ja henkilötyövuosista saattoi vaikuttaa henkilöstön työhyvinvointiin ja turvallisuuden tunteeseen koskien palvelussuhteiden jatkuvuutta. Myös avovastauksissa kävi ilmi, että määräaikaisten palvelussuhteiden suuri määrä ja vaihtuvuus kuormittivat niin määräaikaista kuin vakituista henkilöstöä. Määräaikaisten palvelussuhteiden suuri lukumäärä saattoi osaltaan selittää palvelussuhteiden pysyvyyteen liittyvää huolta ja toisaalta vakituisen henkilöstön kuormittuneisuutta jatkuvan perehdyttämisen vuoksi. Tuloksista voidaan päätellä myös, että Tilastokeskuksessa uudet toimintatavat ovat mahdollisia, mutta niitä ei ole vielä päästy hyödyntämään käytännön työssä parhaalla mahdollisella tavalla.

Tilastokeskuksessa väkivallan tai sen uhan kohteeksi ilmoitti joutuneensa viimeisen vuoden aikana 8 prosenttia haastatteliijoista. Ongelma ei koskenut kuukausipalkkaista henkilöstöä. Haastattelijoiden raportoimat kokemukset koskivat puhelin- ja käyntihaastatteluiden yhteydessä esiin tulleita tilanteita. Työnsä vuoksi häirinnän tai vihapuheen kohteeksi eri kanavien välityksellä kertoo joutuneensa 4 (2022: 4 %) prosenttia tilastokeskukselaista viimeisen vuoden aikana. Haastatteliijoilla (2023: 15 %) vihapuheen kohteeksi joutuminen on selvästi yleisempää kuin kuukausipalkkaisten (2023: 2 %) keskuudessa.

27.2.2024

Viimeisen vuoden aikana epäasiallista käytöstä havaitsi 17 prosenttia ja koki 10 prosenttia vastaajista. Samalla aikavälillä häirintää (työpaikkakiusaamista) havaitsi 6 prosenttia ja koki 3 prosenttia vastaajista. Edellisvuosien tapaan työyhteisössä seksuaalisen häirinnän havaintoja ja kokemuksia raportoi koko Tilastokeskuksen tasolla marginaalinen määrä (2023: 0 %). Epäasiallisen kohtelun ja häirinnän kokemuksia kartoitettiin seurantavuonna osittain eri kysymysten avulla kuin aiemmin. Kysymyspatteristolla kartoitettiin erityisesti työyhteisön sisäisiä tapahtumia, kun edellisvuonna esiin nousi myös työyhteisön ulkopuolisten henkilöiden harjoittama epäasiallinen kohtelu ja häirintä.

1.7 Tilinpäätösanalyysi

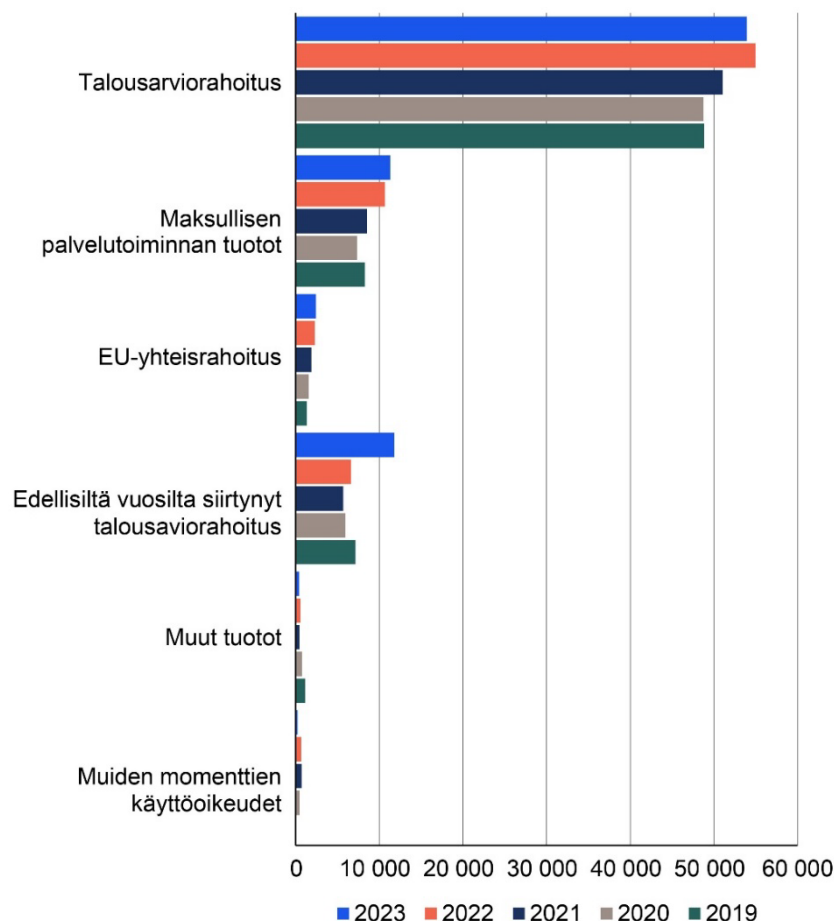
1.7.1 Rahoituksen rakenne

Tilastokeskuksella oli toimintavuonna käytettävissä rahoitusta kaikkiaan 80,1 miljoonaa euroa. Käytettävissä olevan rahoituksen määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden 4,3 miljoonaa euroa.

Pääosa toimintavuoden rahoituksesta, 53,9 miljoonaa euroa (67 %) saatiin valtion talousarviossa toimintamenomäärärahana. Muiden momenttien käyttöoikeuksia oli käytettävissä 0,2 miljoonaa euroa. Lisäksi käytettävissä oli edelliseltä vuodelta siirtynyttä toimintamenorahoitusta 11,8 miljoonaa euroa.

Ulkopuolista rahoitusta saatiin yhteensä 14,2 miljoonaa euroa. Tästä maksullisen toiminnan tuotot olivat 11,3 miljoonaa euroa. EU-rahoitusta saatiin 2,4 miljoonaa euroa. Lisäksi muuta ulkopuolista rahoitusta oli käytettävissä toimintavuonna 0,4 miljoonaa euroa, joka muodostui pääosin kansallisista yhteisrahoitteisista hankkeista sekä EU:n kustannusten korvauksista.

Kuvio 3: Toiminnan rahoitusrakenne 2019–2023, 1 000 €.

27.2.2024

1.7.2 Talousarvion toteutuminen

Oheisessa taulukossa on esitetty Tilastokeskuksen vuoden 2023 talousarvion toteutuma.

Taulukko 27: Talousarvion toteumalaskelma.

Tilastokeskuksen rahoitus (1000 €)	2021	2022	2023	Muutos %
Budjetti 28.30.01	51 062	54 961	53 927	-2
Siirtynyt edelliseltä vuodelta	5 689	6 637	11 807	78
Siirtynyt seuraavalle vuodelle	6 637	11 807	12 175	3
Muiden momenttien käyttöoikeudet (sis. ed. vuosilta siirtyneet)	729	659	228	-65
Valtuus: Rakennusten arvostamishankkeelle myönnetty valtuutta 5,6 miljoonaa euroa, josta käyttämättä 0,3 miljoonaa euroa Valtuuksien käytöstä 2023 aiheutunut TA-meno 0,962 miljoonaa euroa.				
Alv menot mom. 28.01.29	2 158	2 386	2 792	17
Alv tulot 11.04.01	1 141	1 188	1 271	7

Tilastokeskus sai vuonna 2023 valtion talousarviosta rahoitusta kaikkiaan 56,7 miljoonaa euroa. Rahoituksesta pääosa, 53,9 miljoonaa euroa, oli toimintamäärärahaa, jonka määrä laski 1,0 miljoonalla eurolla (-2 %).

Toimintamäärärahaa vähensivät sote-uudistuksen rahoituksen väheneminen 0,7 miljoonaa euroa, tilastotuotannon varmistamisen lisärahoituksen päättyminen 1,5 miljoonaa euroa. Lisäksi säädöspohjaisen ja ympäristötilastoinnin tilastotuotannon laajentuminen (0,03 miljoonaa euroa), varhaiskasvatuksen tilastointi (0,05 miljoonaa euroa), JTS-miljardin tuottavuussäästö (0,2 miljoonaa euroa), matkustussäästö (0,1 miljoonaa euroa) ja toimistotilasäästö (0,2 miljoonaa euroa) vähensivät käytettävissä ollutta toimintamäärärahaa.

Toimintamäärärahaa lisäsivät datahuoneen menoihin saatu 0,4 miljoonaa euroa. Lisäksi tutkijapalveluiden maksullisen toiminnan hintatukea saatiin 0,9 miljoonaa euroa. Palkkauksen tarkistuksiin saatiin 2,1 miljoonaa euroa ja vuokrankorotuksen kompensatiota 0,1 miljoonaa euroa.

Kaikkia soteuudistukseen ja datahuoneeseen kohdistettuja rahoja ei käytetty vuonna 2023 vaan osa siirrettiin käytettäväksi seuraavalle vuodelle. Hintatukea käytettiin 0,2 miljoonaa euroa ja 0,7 miljoonaa euroa siirrettiin käytettäväksi seuraavalle vuodelle. Hintatuen käyttö vuonna 2023 jäi odotettua vähäisemmäksi, koska tuotot kasvoivat huomattavasti odotettua enemmän. Hintatukea voidaan käyttää vain tutkijapalveluiden liiketaloudellisesti hinnoitellun maksullisen toiminnan tuottojen ja suorien kustannusten erotuksen verran.

Muiden momenttien käyttöoikeuksia sisältäen arvio- ja siirtomäärärahoja oli käytettävissä vuonna 2023 yhteensä 0,23 miljoonaa euroa. Näitä käytettiin yhteensä 0,23 miljoonaa euroa. Lisäksi edellisiltä vuosilta siirtynyttä toimintamäärärahaa oli käytössä 11,8 miljoonaa euroa. Arvonlisäveromenoja maksettiin 2,8 miljoonaa euroa. Arvonlisäverotuloihin kirjattiin 1,3 miljoonaa euroa.

Tilastokeskukselle on myönnetty valtuutta rakennusten arvostamishankkeelle vuosille 2018–2023 kaikkiaan 5,6 miljoonaa euroa. Valtuudesta on vielä käyttämättä 0,3 miljoonaa euroa. Valtuuden käytöstä aiheutui talousarviomenoa 0,96 miljoonaa euroa vuonna 2023.

27.2.2024

Vuoden 2023 talousarvioehdotuksessa Tilastokeskuksen kokonaismenoiksi budjetoitiin 63,4 miljoonaa euroa ja tuotoiksi 12,0 miljoonaa euroa, joka sisälsi maksullisen tuottoja 9,0 miljoonaa euroa. Tilastokeskuksen ja Valtiovarainministeriön välisessä vuoden 2023 tulossopimuksessa Tilastokeskuksen kokonaismenoiksi arvioitiin 66,3 miljoonaa euroa ja tuotoiksi 11,4 miljoonaa euroa, joka sisälsi maksullisen tuottoja 8,8 miljoonaa euroa. Kokonaismenojen toteuma vuonna 2023 oli lopulta 68,4 miljoonaa euroa (sisältäen muiden momenttien käytön), tuotot olivat 14,2 miljoonaa euroa, joka sisälsi maksullisen tuottoja 11,3 miljoonaa euroa. Määrärahaa siirtyi seuraavalle vuodelle 12,2 miljoonaa euroa.

Siirtyvä erä kasvoi 0,4 miljoonaa euroa (3 %), mutta kasvu oli selvästi maltillisempaa kuin edellisenä vuonna. Kasvun taustalla on useita tekijöitä. Isoimpana tekijänä oli tuottojen kasvu, varsinkin maksullisen toiminnan tuottojen kasvu. Maksullisen toiminnan tuottotavoite vuodelle 2023 oli jälleen aliarvioitu ja epävarmojen tuottojen kotiuttamisen osalta arvio oli tehty aivan liian kriittisesti. Lisäksi vuoden 2023 talousarviossa saatuja määrärahoja siirtyi käytettäväksi seuraavalle vuodelle.

Menot ylittivät suunnitellun tason, suurimmaksi osaksi palkkakulujen kasvun myötä. Valtion virka- ja työehtosopimuksen mukaiset korotukset olivat suurin syy palkkakulujen kasvuille. Henkilötyövuosien määrä ei kuitenkaan kasvanut vaan pysyttiin samalla maltillisesti laskevalla linjalla kuin edellisenäkin vuonna. Matkustus ei vielääkään palannut korona-aikaa edeltävälle tasolle.

1.7.3 Tuotto- ja kululaskelma

Taulukko 28: Tuotto- ja kululaskelman mukaiset tuotot.

Tuotot	2021	2022	2023	Muutos %
Maksullisen toiminnan tuotot	8 508	10 692	11 318	6
Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot	2 201	2 737	2 746	0
Muut toiminnan tuotot	115	123	113	-8
Yhteensä	10 825	13 552	14 177	5

Tilastokeskuksen tuotto- ja kululaskelman mukaiset tuotot vuonna 2023 olivat 14,2 miljoonaa euroa, kasvua edelliseen vuoteen on 0,6 miljoonaa euroa (5 %).

Maksullisen toiminnan tuotot kasvoivat 0,6 miljoonaa euroa (6 %) vuonna 2023, tuotot olivat ennätyselliset 11,3 miljoonaa euroa. Suurin osa kasvusta (0,4 miljoonaa euroa) tapahtui tutkijapalveluiden tuoteluokissa. Vuoden 2023 maksuasetuksessa Tilastokeskukselle määriteltiin uutena julkisoikeudellisia suoritteita, joten osa aiemmin tutkijapalvelut ja tutkimusaineistot tuoteluokassa olleista suoritteista kirjattiin julkisoikeudelliset tutkijapalvelut tuoteluokkaan. Samassa yhteydessä tutkijapalveluiden hintoja nostettiin. Hintojen nosto yhdessä kysynnän kasvun kanssa lisäsi tutkijapalveluiden tuottoja. Muilta osin maksullisen työn tuntihinnat pysyivät samoina kuin edellisenä vuonna.

Suurimmassa päätuoteluokassa toimeksiantopalveluissa näyttää tutkijapalveluiden muutoksen takia tapahtuneen laskua. Kuitenkin tuoteluokassa asiakaslähtöisesti räätälöidyt konseptituotteet, tuotot kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa ja tuoteluokassa erityisselvitykset ja tietopalvelutoimeksiannot tuotot kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa. Tilastointipalvelut tuoteluokassa tuotot laskivat 0,1 miljoonaa euroa, mihin vaikutti eräiden maksullisten tiedonkeruiden päätyminen vuonna 2023.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot pysyivät edellisen vuoden tasolla ollen 2,7 miljoonaa euroa vuonna 2023. Nämä tuotot muodostuivat pääasiassa EU:n Grant-hankkeista ja olivat 2,3 miljoonaa euroa, kuten edellisenäkin vuonna. Grant-hankkeiden määrä pysyi suurin

27.2.2024

piirtein samalla tasolla edelliseen vuoteen verrattuna. Muita tuottoja saatiin 0,1 miljoonaa euroa, mikä on samaa tasoa kuin vuonna 2022.

Taulukko 29: Tuotto- ja kululaskelman mukaiset kulut.

Kulut (1 000 €)	2021	2022	2023	Muutos %
Yhteensä	61 900	65 758	68 982	5
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	191	182	177	-3
Henkilöstökulut	45 730	46 772	48 291	3
Vuokrat	3 056	3 167	2 762	-13
Palvelujen ostot	11 425	12 083	15 156	25
sis. Valtori ja Palkeet	5 513	5 390	6 182	15
Muut kulut	1 319	1 665	1 983	19
sis. matkustuskuluja	208	459	651	42
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-1	1	0	-100
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 327	8	-998	-12 575
Poistot	1 507	1 880	1 611	-14
Jäämä 1	51 076	52 206	54 805	5
Rahoitustuotot ja -kulut	0	-1	-3	103
Satunnaiset tuotot ja kulut	-	-	0	-
Jäämä 2	51 075	52 205	54 802	5
Tuotot veroista ja pakollisista maksuista	1 017	1 200	1 521	27
Perityt arvonlisäverot	-1 141	-1 188	-1 271	7
Suoritettut arvonlisäverot	2 158	2 388	2 792	17
Tilikauden tuotto- / kulujäämä	52 093	53 405	56 323	5

Tuotto- ja kululaskelman mukaiset toiminnan kulut vuonna 2023 olivat 69,0 miljoonaa euroa, mikä on 3,2 miljoonaa euroa (5 %) edellisvuotta enemmän. Aine-, tarvike- ja tavaraostoihin käytettiin 0,2 miljoonaa euroa, mikä on samaa tasoa kuin vuonna 2022. Henkilöstökulut olivat 48,3 miljoonaa euroa, kasvua edelliseen vuoteen tuli 1,5 miljoonaa euroa (3 %). Palkkoja korottivat pääasiassa valtion virka- ja työehtosopimuksen mukaiset korotukset. Henkilötyövuoden hinta kasvoi 2 %. Tilastokeskuksen henkilötyövuoden hinta oli edelleen valtiotasoisien keskiarvon alapuolella. Haastattelijoiden palkkataso vaikuttaa henkilötyövuoden hintaan alentavasti, kun verrataan valtiotasoiseen keskiarvoon. Vuokramenot laskivat 0,4 miljoonaa euroa (-13 %). Toimitilapinta-alaa supistettiin 2 009,5 neliometriä vuoden 2022 lopussa. Vuokravaikutus vähennyksestä astui voimaan 1.1.2023.

Vuonna 2023 palvelujen ostoihin käytettiin 15,2 miljoonaa euroa, mikä on 3,1 miljoonaa euroa (25 %) enemmän kuin vuonna 2022. Ulkopuolisten palveluntarjoajien hyödyntäminen on strateginen valinta, joka näkyy ostopalveluiden kasvussa kokonaisuudessaan. Suurin osa palvelujen ostojen kasvusta 1,4 miljoonaa euroa tapahtui tietotekniikan asiantuntija- ja ylläpitopalveluissa. Kasvu selittyy suurelta osin ulkopuolisten ostopalveluiden käytön kasvulla kehittämishankkeissa. Toiseksi suurin kasvu 0,9 miljoonaa euroa tapahtui sisäisissä ICT-palveluissa, toteuma vuonna 2023 oli 5,8 miljoonaa euroa ja 4,9 miljoonaa euroa

27.2.2024

vuonna 2022. Kasvu selittyy Valtorin hintojen nousulla ja volyymin kasvulla. Esimerkiksi kapasiteettipalvelut kasvoivat, koska vuonna 2023 tehtiin SQL-palvelimien versionostot, minkä vuoksi palvelimia jouduttiin pitämään yllä hetken aikaa päällekkäin.

Valtorin palveluihin käytettiin 5,7 miljoonaa euroa, kasvua edelliseen vuoteen on 0,8 miljoonaa euroa (17 %). Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskus Palkeilta ostettiin palveluita 0,5 miljoonalla eurolla, eli pysyttiin samalla tasolla kuin vuonna 2022. Valtorin ja Palkeiden menot muodostavat 41 % kaikista palvelujen ostoista. ICT-käyttöpalvelut olivat 1,2 miljoonaa euroa, joka on 0,2 miljoonaa euroa (22 %) enemmän kuin vuonna 2022. Kasvu ICT-käyttöpalveluissa johtuu pääasiassa CSC:ltä tehtyjen ostopalveluiden kasvusta, mikä johtuu hintojen noususta ja tutkijapalveluiden volyymin kasvusta.

Postimenot kasvoivat 0,2 miljoonaa euroa (22 %), vuonna 2023 toteuma oli 0,9 miljoonaa euroa ja 0,7 miljoonaa euroa vuonna 2022. Kasvu johtuu yleisestä postimaksujen hintatason noususta sekä volyymin kasvusta. Asiantuntija- ja tutkimuspalveluissa konsultointipalveluihin käytettiin enemmän rahaa ja kasvu edelliseen vuoteen nähden oli 0,1 miljoonaa euroa (11 %). Kasvun taustalla on ulkopuolisten palveluntarjoajien hyödyntämisen lisääminen. Muissa palveluissa kasvua tapahtui 0,1 miljoonaa euroa (38 %). Arkistoaineiston käsittelyssä on hyödynnetty vuokratyöntekijöitä, mikä selittää kasvua.

Terveyspalvelujen ostot kasvoivat 0,1 miljoonaa euroa (19 %), ollen 0,5 miljoonaa euroa vuonna 2023. Terveyspalvelut sisältävät myös ennaltaehkäisevän terveydenhoidon palveluita, joihin satsattiin enemmän kuin edellisellä vuonna. Virkistyspalveluiden kasvu 0,06 miljoonaa euroa selittyy liikunta ja kulttuuriedun tason pienellä nostolla sekä koko henkilöstölle järjestetyillä kesäjuhlilla. Koulutuspalveluihin käytettiin 0,1 miljoonaa euroa enemmän vuonna 2023 kuin vuonna 2022. Tilastokeskus panosti vuonna 2023 esihenkilöiden valmennukseen ja viestintä koulutukseen. Lisäksi toteutettiin Tilastokeskuksen toimintamallin valmennus.

Matkustuskulut olivat 0,65 miljoonaa euroa, mikä on 0,19 miljoonaa euroa (42 %) enemmän kuin vuonna 2022. Matkustuskulut eivät kuitenkaan ole edelleenkään palanneet korona-aikaa edeltävälle tasolle. Matkoja ei myöskään määrällisesti tehty huomattavasti enemmän vaan yleinen kustannustason nousu, matkojen myöhäinen varaaminen ja matkakohteiden sijainti selittävät matkakulujen kasvua.

Vuonna 2023 valmistus omaan käyttöön (1,0 miljoona euroa) pitää sisällään sisäisistä kehittämissuunnitelmista aiheutuneita menoja, jotka kirjattiin taseen keskeneräisiin aineettomiin käyttöomaisuushankintoihin. Vuonna 2022 valmistus omaan käyttöön sisälsi yhden vuoden 2021 laskun korjauksen, jonka vuoksi saldo on positiivinen. Käyttöomaisuudesta tehtiin vuonna 2023 poistoja 1,6 miljoonalla eurolla. Arvonlisäveroa perittiin vuonna 2023 1,3 miljoonaa euroa ja maksettiin 2,8 miljoonaa euroa.

1.7.4 Tase

Taulukko 30: Taseen vastaavat.

VASTAAVAA (1 000 €)	2021	2022	2023	Muutos %
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset				
Aineettomat hyödykkeet	6 920	5 353	4 809	-10
Muut pitkävaikutteiset menot	3 418	5 353	3 811	-29
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	3 502	-	998	-
Aineelliset hyödykkeet	411	75	6	-92
Kalusteet	410	74	5	-93

27.2.2024

VASTAAVAA (1 000 €)	2021	2022	2023	Muutos %
Muut aineelliset hyödykkeet	1	1	1	0
Käyttöomaisuus ja muut pitkäaikaiset sijoitukset yhteensä	7 332	5 428	4 815	-11
Vaihto- ja rahoitusomaisuus				
Vaihto-omaisuus	6	5	6	20
Lyhytaikaiset saamiset	2 340	3 977	2 968	-25
Rahat, pankkisaamiset	1	1	1	0
Vaihto- ja rahoitusomaisuus yhteensä	2 347	3 983	2 975	-25
VASTAAVAA yhteensä	9 678	9 411	7 790	-17

Tilastokeskuksen taseen loppusumma vuonna 2023 oli 7,8 miljoonaa euroa, mikä on 1,6 miljoonaa euroa (-17 %) edellisvuotta pienempi. Käyttöomaisuuden ja muiden pitkäaikaisien sijoitusten arvo oli 4,8 miljoonaa euroa, mikä on 0,6 miljoonaa euroa (-11 %) edellisvuotta pienempi. Kalusteiden tasearvo laski suunnitelman mukaisten poistojen jälkeen lähelle nollaa.

Vaihto- ja rahoitusomaisuuden arvo pienentyi 1,0 miljoonaa euroa (-25 %). Arvo taseessa vuonna 2023 oli 3,0 miljoonaa euroa. Pudotus johtui pääasiassa lyhytaikaisten myyntisaamisten arvon laskusta 0,9 miljoonalla eurolla (-29 %). Lyhytaikaisten myyntisaamisten arvo oli vuoden 2023 taseessa 2,2 miljoonaa euroa. Valtion sisäiset saamiset muodostivat lyhytaikaisista myyntisaamisista 0,8 miljoonaa euroa. Lopuista 1,4 miljoonasta eurosta suurin osa muodostui saatavista Eurostatilta, kaupungeilta, kunnilta ja oppilaitoksilta. Muihin lyhytaikaisiin saamisiin kirjattiin maksullisen ja yhteisrahoitteisen toiminnan saatavia sekä EU:lta laskutettavia matkakorvauksia ja muita saamisia. Näiden saamisten arvo vuoden 2023 lopussa oli 0,7 miljoonaa euroa.

Oman pääoman arvo kasvoi 40 prosenttia ollen 6,9 miljoonaa euroa vuonna 2023. Vieras pääoma oli arvoltaan 14,7 miljoonaa euroa. Kasvu vuoteen 2022 on 0,4 miljoonaa euroa (3 %). Vieraan pääoman eristä merkittävin on 9,7 miljoonaa euron siirtovelka, joka muodostuu pääosin lomapalkkavelasta henkilöstölle 9,5 miljoonaa euroa. Lomapalkkavelka kasvoi 0,4 miljoonaa euroa vuonna 2023. Saatujen ennakoiden määrä pieneni 0,4 miljoonaa euroa (-68 %). Tämä johtuu EU-rahoitteisten projektien tulojaksotusten vuosittaisesta vaihtelusta. Ostovelkojen määrä kasvoi 0,2 miljoonalla eurolla (17 %). Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset ja edelleen tilittävät erät laskivat hieman.

Taulukko 31: Taseen vastattavat.

VASTATTAVAA (1 000 €)	2021	2022	2023	Muutos %
Oma pääoma				
Valtion pääoma				
Valtion pääoma 1.1.1998	-2 369	-2 369	-2 369	0
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-1 371	-1 911	-2 569	34
Pääoman siirrot	51 553	52 748	54 329	3
Tilikauden tuotto- ja kulujäämä	-52 093	-53 405	-56 323	5
Oma pääoma yhteensä	-4 280	-4 938	-6 932	40

27.2.2024

VASTATTAVAA (1 000 €)	2021	2022	2023	Muutos %
Vieras pääoma				
Lyhytaikainen vieras pääoma				
Saadut ennakot	787	633	202	-68
Ostovelat	2 217	2 473	2 903	17
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	838	909	865	-5
Edelleen tilittävät erät	936	1 056	971	-8
Siirtovelat	9 175	9 266	9 772	5
Muut lyhytaikaiset velat	5	12	9	-25
Vieras pääoma yhteensä	13 959	14 349	14 722	3
VASTATTAVAA yhteensä	9 678	9 411	7 790	-17

1.8 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Tilastokeskuksen johto vastaa talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 b §:n mukaisesti viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Tilastokeskuksen johdon tehtävänä on valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992) 69 §:n mukaan huolehtia siitä, että virastossa toteutetaan talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset sisäiset valvontamenettelyt. Menettelyillä varmistetaan viraston talouden ja toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus, viraston hallinnassa olevien varojen ja omaisuuden turvaaminen sekä viraston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Tilastokeskuksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminnassa noudatetaan Valtiovarainministeriön hyvän hallinnon ohjeistuksia ja suosituksia sekä soveltuvin osin kansainvälistä COSO-sisäisen valvonnan viitekehystä ja ISO 31000-riskienhallintastandardia. Tilastokeskuksen sisäisen valvonnan velvoitteet on kuvattu työjärjestyksessä, taloussäännössä ja johtamismallissa. Nämä yhdessä viraston muiden ohjeiden kanssa muodostavat asianmukaiset toimintaperiaatteet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyille.

Tilastokeskuksen johto on vuoden 2023 tilinpäätöksen valmistelun yhteydessä arvioinut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan nykytilaa käyttäen valtiovarain controller-toiminnon arviointikehikkoa, joka perustuu COSO 2013 -malliin. Arvioinnissa on hyödynnetty Tilastokeskuksen talouden ja toiminnan suunnitelma- ja seurantaraportteja, tietoturva- ja tietosuojamateriaalia ja -ohjeistusta, sisäisen tarkastuksen tarkastusraportteja, henkilöstökyselyn tuloksia sekä muuta relevanttia ohjeistusta ja dokumentaatiota. Lisäksi johtajille, osastopäälliköille ja johtaville asiantuntijoille on lähetetty sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointikysely, jonka tuloksia on hyödynnetty kokonaiskuvan luomisessa nykytilasta. Arvioinnissa on myös huomioitu aiemmat arvioinnit ja niiden pohjalta tehty kehitystyö.

Arvioinnin perusteella Tilastokeskuksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on pääosin asianmukaisesti järjestetty ja täyttää kokonaisuutena sille talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetyt tavoitteet.

Sisäisen valvonnan arviointi osa-alueittain

- Ohjausympäristö: Viraston rullaava strategiapäivitys valmistui 2022, strateginen toimeenpanosuunnitelma päivitettiin 2023 ja sen toimeenpanoa seurattiin

27.2.2024

säännöllisesti. Uuden strategian valmistelu käynnistyi syksyllä kattavalla taustaselvittelyllä ja sidosryhmähaastatteluilla. Lakia Tilastokeskuksesta päivitettiin keväällä 2023 ja uutena tehtävänä lakiin nostettiin tutkija- ja aineistopalvelujen tuottaminen. Organisaatorakenne on toimiva, mutta matriisiorganisaation vastuuta on syytä vielä selventää työjärjestykseen. Henkilöstöressurssien määrä ja riittävyys huolestuttavat ja edellyttävät tilastotuotannon määrätietoista tehostamista ja yhtenäistämistä.

- Riskien arviointi ja riskienhallinta: Riskienhallinta on viime vuosina kehittynyt hyvin ja kattaa laajasti viraston eri toimintoja niin strategisella kuin operatiivisella tasolla. Riskienhallinnan raportointia tehdään johdon tarpeiden mukaan. Riskienhallinnassa on syytä kehittää tiedottamista keskeisistä haasteista ja niiden hallintatoimenpiteistä. Uusien palvelutoimintojen osalta on syytä tehdä kattava riskiarvio ja suunnitella toimintojen riskienhallintaa.
- Valvontatoimenpiteet: Keskeiset toimintaprosessit ja niihin liittyvät valvontatoimenpiteet on tunnistettu ja kuvattu. Euroopan tilastovirasto (Eurostat) toteutti ISO27001 standardiin perustuvan ESS IT Security -viitekehyksen mukaisen tietoturvatarkastuksen, joka kohdistui tiettyihin toimintoihin ja kattoi valtaosan standardin mukaisista kontrolleista. Tietojärjestelmien kehittämisessä on huomioitu lainsäädännön vaatimukset sekä seurattu ja otettu harkiten käyttöön uusia pilviratkaisuja. Tilastokeskus on ottanut käyttöön turvallisuusselvitykset tietyissä kriittisissä tehtävissä. Esimiehille järjestetään johtamisklinikoita, joissa tarkemmin käsitellään eri osa-alueiden tehtäviä ja valvontaa. Sisäisen valvonnan tärkeyttä on syytä jatkossakin pitää esillä ja varmistaa, että kaikki vastuutahot hoitavat valvontatehtävät vaadittavalla tavalla.
- Tieto ja viestintä: Uusi budjetoitijärjestelmä otettiin vuoden aikana käyttöön ja talousraportointia on tämän myötä kehitetty. Väärinkäytöskanava otettiin lain edellyttämässä laajuudessa käyttöön keväällä 2023. Tiedonhallintalain toimeenpanoa on määrätietoisesti edistetty ja tiedonhallintamallin kuvauksissa on hyödynnetty kokonaisarkkitehtuurikuvauksia. Sidosryhmäyhteistyötä on vahvistettu aluetasolla ja sidosryhmien kanssa käydään aktiivisesti keskustelua viraston palvelutuotannon uudistustarpeista. Asiakastarpeista saadaan kattavasti tietoa myös kyselyillä. Luottamus- ja mainetutkimuksessa viraston tulokset paranivat edellisvuoteen nähden.
- Seurantatoimenpiteet: Sisäisen valvonnan vastuut ja tehtävät on kuvattu viraston ohjeistuksessa. Sisäisen valvonnan tilaa ja toimivuutta arvioidaan vuosittain kattavasti tilinpäätöksen yhteydessä. Sisäisiä tarkastuksia ja ulkoisia (kansallisia ja kansainvälisiä) arviointeja ja auditointeja tehdään säännöllisesti.

1.9 Arviointien tulokset

Maailmanpankki arvioi 186 valtion tilastojärjestelmien laatua ja kypsyyttä perustuen vuoden 2022 tietoihin. Suomi oli vertailun paras maa. Toiseksi sijoittui Norja ja kolmanneksi Kanada. Arvio perustui viiteen osa-alueeseen. Täydet pisteet Suomi sai sekä datan käytöstä kansainvälisissä organisaatioissa että infrastruktuuria koskevasta kohdasta standardit ja menetelmät. Muut osa-alueet ovat datapalvelut, datatuotteet ja datan lähteet. Eniten kehitettävää Suomella, kuten muillakin mailla, on datan lähteet -osion paikkatiedoissa.

Euroopan tilastojärjestelmän kolmas käytännösääntöjen vertaisarviointikierros aloitettiin vuonna 2021, jolloin tehtiin myös arviointikäynti Tilastokeskukseen. Vuonna 2022 Tilastokeskus sai lopullisen arviointiraportin ja seurantavuonna Tilastokeskus laati ja hyväksytytti kehittämissuunnitelmat saatuihin suosituksiin.

Eurostat on arvioinut eräiden tilastojen tai tilastointialueiden raportointia suhteessa säädösten vaatimuksiin. Saatu palaute on erittäin hyvää.

27.2.2024

Taulukko 32: Eurostatin arviot tietotoimituksista 2021–2023.

Tilastointialue	Arvio 2021	Arvio 2022	Arvio 2023	Arviointi 2023
Lyhyen aikavälin tilastot (STS)	10/10	10/10	100 %	Kaikki tarvittavat tiedot toimitettu määräajassa
Rakennetilastot (SBS, liitteet 1–4 ja 8)	-	-	100/100	-
Rakennetilastot, yritysdemografia (SBS, liite 9)	-	-	100/100	-
Yritysrekisteri	98/100	97/100	100 %	-
Konsernirekisteri (EGR)	-	-	100 %	-
Teollisuuden hyödyketilasto	VG	VG		-
T&K-tilasto	VG	VG	VG	-
Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa (GBARD)	VG	VG	VG	-
Innovaatiotilasto	-	-	-	Tehdään joka toinen vuosi
Ulkomaiset tytäryhtiöt Suomessa	VG	VG	88,6 % G	Tiedoista toimitettu 99 %, toinen sarjoista toimitettiin kahdesti
Suomalaiset tytäryhtiöt ulkomailla	VG	VG	100 % VG	-
HICP (Harmonised Indices of Consumer Prices)	compliant	compliant	compliant	-
Yritysten tietotekniikan käyttö	-	-	VG	-
Kotitalouden tietotekniikan käyttö	-	-	VG	-
Sosiaalitulastot	-	-	VG	Lähes kaikki tietotoimitukset täyttivät vaatimukset

VG: Very good compliance, all required data (with minor exceptions) is delivered in time

G: Good compliance, few elements are missing or small delays in data delivery

P: Data is partly available but major elements of compliance are missing or deadlines are not respected

N: A large part of the data is missing or there are major delays in deliveries

Edellä olevassa taulukossa sosiaalitulastojen kokonaisuus muodostuu useiden tilastojen tietotoimituksista. Tietotoimitukset koskevat väestöä ja asuinoloja, demografiaa, maahanmuuttoa ja turvapaikkoja, työvoimaa, työmarkkinoita, tuloja ja elinoloja, sosiaaliturvaa, koulutusta sekä terveyttä. Tavoitteesta poikettiin vähäisessä määrin muutamassa tietotoimituksessa.

EDP-dialogivierailu (Excessive Deficit Procedure) tuotti eniten jälkitechäviä ja aiheutti vakavan riskin varaumista Suomelle. Varaukset kuitenkin vältettiin.

27.2.2024

BKTL-tarkastusvierailulta (bruttokansantulo) saatiin joitain jälkitehtäviä. EU-komissio laski Suomen BKTL-verifiointin riskiluokkaa BKTL-menetelmäkuvausten ansiokkaan päivitystyön perusteella.

KHK-inventaarion (kasvihuonekaasu) tarkastus sujui hyvin: raportointi on riittävää ja läpinäkyvyys on eräiltä osin parantunut edelliseen raporttiin verrattuna.

Maksutaseen, palvelujen ulkomaankaupan ja suorien sijoitusten raportointi on tehty vaaditussa aikataulussa ja vaaditussa laajuudessa.

1.10 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

1.10.1 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Seurantavuonna oli 35 vähäistä maksuaikakortin virheellistä käyttöä yhteensä 24 henkilöllä. Summa oli yhteensä 2 407,33 euroa. Yksi maksuaikakortin väärinkäyttö johti kirjalliseen varoitukseen.

Työajan väärinkäytöksiä oli viisi. Työntekijöiden saama etu oli 5 568,69 euroa. Näistä kahdessa oli myös tiedonhankinnan menettelyihin liittyvää ohjeiden vastaista toimintaa. Lisäksi seurantavuonna oli kaksi tapausta, joissa kyse oli työnantajan omaisuuden hukkaamisesta.

1.10.2 Väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavan kautta tulleita ilmoituksia koskevat yhteenvetotiedot

Väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavan kautta ei ole tullut yhtään ilmoitusta.

1.10.3 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Maksuaikakorttien virheellisellä käytöllä saatu hyöty on peritty takaisin tai perintä saadaan loppuun vuonna 2024. Työajan väärinkäytöksillä saatu summa 5 568,69 euroa perittiin täysimääräisesti takaisin seurantavuonna. Työnantajan omaisuuden hukkaamisesta aiheutunutta 420 euron vahinkoa ei olosuhteiden vuoksi peritty takaisin.

Vuonna 2023 saatiin päätökseen kaksi oikeudenkäyntiä, joissa käsiteltiin aiempien vuosien työajan väärinkäytöksiin liittyviä takaisinperintöjä. Yhteissumma 5835,57 euroa saatiin perittyä takaisin täysimääräisesti.

Seurantavuonna käräjäoikeus antoi ratkaisun rikosasiassa, joka koski työvälineiden varastamista palvelussuhteessa. Tuomion perusteella kanne hylättiin riittävän näytön puutteessa, minkä vuoksi korvausta ei saatu.

1.11 Kuvioden 1–3 tiedot taulukkomuodossa

Taulukko 33: Kuvion 1 tiedot. Tilastokeskuksen menojen rakenne 2019–2023, 1 000 €.

	2019	2020	2021	2022	2023
Muut menot	2 522	1 319	1 510	1 863	2 147
Vuokrat	3 030	3 053	3 056	3 154	2 762
Palveluhankinnat	11 646	11 414	11 413	12 071	15 114
Henkilöstömenot	43 593	42 969	45 306	46 566	47 716

27.2.2024

Taulukko 34: Kuvion 2 tiedot. Tulot asiakasryhmittäin 2019–2023, 1 000 €.

	2019	2020	2021	2022	2023
Valtio	4 180	3 291	3 118	4 736	4 266
Kunnat	1 020	1 060	1 033	1 064	1 041
Elinkeinoelämä	1 457	1 421	1 625	1 799	1 819
Muut	1 621	1 569	2 733	3 094	3 500

Taulukko 35: Kuvion 3 tiedot. Toiminnan rahoitusrakenne 2019–2023, 1 000 €.

	2019	2020	2021	2022	2023
Muiden momenttien käyttöoikeudet	30,1	476,4	717,1	651,0	225,5
Muut tuotot	1 155,2	778,1	448,0	567,4	423,6
Edellisiltä vuosilta siirtynyt talousarviorahoitus	7 154,9	5 951,3	5 689,0	6 637,0	11 807,0
EU-rahoitus	1 311,6	1 574,7	1 885,5	2 293,0	2 435,0
Maksullisen palvelutoiminnan tuotot	8 277,6	7 339,9	8 508,5	10 692,0	11 318,0
Talousarviorahoitus	48 843,0	48 738,0	51 062,0	54 961,0	53 927,0

5.3.2024

2 Tilastokeskuksen talousarvion toteumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteuma %
11.	Verot ja veronluonteiset tulot	1 187 700,98	1 271 065	1 271 065,30	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	1 187 700,98	1 271 065	1 271 065,30	0,00	100
12.	Sekalaiset tulot	1 935,48			-	-
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	1 935,48			-	-
Tuloarviotilit yhteensä		1 189 636,46	1 271 065	1 271 065,30	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaji	Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen käyttö 2023	Talousarvion 2023 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2023	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
							Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2022 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
28.	Valtiovarainministeriön hallinnonala	57 671 840,17	56 719 301	44 544 674,83	12 174 626,47	56 719 301,30	0,00	12 022 731,25	65 949 731,25	53 775 104,78	12 174 626,47
28.01.29.	Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	2 385 840,17	2 792 301	2 792 301,30	-	2 792 301,30	0,00	-	-	-	-
28.30.01.	Tilastokeskuksen toimintamenot (S2)	54 961 000,00	53 927 000	41 752 373,53	12 174 626,47	53 927 000,00	0,00	11 807 053,72	65 734 053,72	53 559 427,25	12 174 626,47
	28.30.01.01. Toimintamenot	-	53 027 000	41 511 373,53	11 515 626,47	53 027 000,00	-	-	53 027 000,00	41 511 373,53	11 515 626,47
	28.30.01.02. Tutkijapalvelujen hintatuki (EK) (enintään)	-	900 000	241 000,00	659 000,00	900 000,00	-	-	900 000,00	241 000,00	659 000,00
28.70.01.	Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (S3)	325 000,00	-	-	-	-	0,00	215 677,53	215 677,53	215 677,53	0,00
32.	Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	20 129,74	9 860	9 860,44	-	9 860,44	0,00	0,00	9 860,44	9 860,44	0,00
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (S2)	20 129,74	9 860	9 860,44	-	9 860,44	0,00	-	9 860,44	9 860,44	0,00
	32.30.51.07. Palkkatuetty työ, valtionhallinto (KPY)	20 129,74	9 860	9 860,44	-	9 860,44	0,00	-	9 860,44	9 860,44	0,00
33.	Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	5 925,60	2 261	2 260,64	-	2 260,64	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
33.20.52.	Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (A)	5 925,60	2 261	2 260,64	-	2 260,64	0,00	-	-	-	-
	33.20.52.01. Palkkatuetty työ, valtionhallinto	5 925,60	2 261	2 260,64	-	2 260,64	0,00	-	-	-	-
35.	Ympäristöministeriön hallinnonala	2 400,00	-	-	-	-	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
35.01.29.	Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (A)	2 400,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Määrärahatilit yhteensä		57 700 295,51	56 731 422	44 556 795,91	12 174 626,47	56 731 422,38	0,00	12 022 731,25	65 959 591,69	53 784 965,22	12 174 626,47

27.2.2024

Tilastokeskuksen talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Valtuudet ja niiden käyttö (1 000 €) *)								Valtuuksien käytöstä aiheutuneet talousarviomenot ja määrärahatarve (1 000 €)					
Momentti (28.30.01 ja Rakennusten arvostamishanke), johon valtuus liittyy **)	Aikaisempien vuosien valtuuksien käyttö ***)	Vuoden 2023 valtuudet						Talousarvio- menot 2023	Määräraha- tarve 2024	Määräraha- tarve 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
		Uudet valtuudet	Uusitut valtuudet	Valtuudet yhteensä	Käytetty	Käyttämättä	Uusittu v. 2024 TA:ssa						
Momentti	0	5 600	0	5 600	5 300	300	300	962	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet								0	0	0			0
Vuonna 2022 käytettävissä olleet valtuudet		5 600	0	5 600	5 300	300	300	962	0	0	0		0
Yhteensä	0	5 600	0	5 600	5 300	300	300	962	0	0	0	0	0
Aikaisempien vuosien valtuudet, josta	0							0	0	0	0	0	0
-korkotuki- tms. valtuudet ****)	0							0	0	0	0	0	0
Vuonna 2023 käytettävissä olleet valtuudet		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
-korkotuki- tms. valtuudet ****)		0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

*) Valtuuden ja sen käytön määräksi merkitään tehdyn tilauksen sopimushinta tai sitoumuksen määrä silloin, kun valtuus on rajattu alun perin muulla tavalla, mutta valtuuden käytön johdosta annetaan euromääräinen sitoumus. Korkotuetun lainakannan enimmäismääränä määritellyt korkotukivaltuudet ja muut vastaavat valtuudet eritellään lisäksi omilla riveillään.

**) Myös pääluokan tai luvun päätösosassa myönnetyt valtuudet sisällytetään taulukkoon. Tällöin luvun tai momentin numerotunnukseksi merkitään 00."

***) Esitetään yhteismäärä niistä aikaisempina varainhoitovuosina käytetyistä valtuuksista, joista varainhoitovuotena on aiheutunut menoja tai joista aiheutuu menoja tulevana varainhoitovuosina.

****) Korkotukilainojen lainakannan enimmäismääränä tai valtionapuun oikeuttavien kustannusten enimmäismääränä tai muulla vastaavalla tavalla myönnettyjen valtuuksien määrä. Erittely esitetään vain, jos momentti (ja yhteensä) sisältää tällä tavoin määriteltyjä valtuuksia.

5.3.2024

3 Tilastokeskuksen tuotto- ja kululaskelma

	1.1.2023-31.12.2023		1.1.2022-31.12.2022	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	11 318 161,14		10 691 694,72	
Muut toiminnan tuotot	<u>2 858 487,81</u>	14 176 648,95	<u>2 860 093,87</u>	13 551 788,59
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	177 425,73		182 118,89	
Henkilöstökulut	48 291 150,57		46 772 188,85	
Vuokrat	2 761 660,32		3 166 584,19	
Palvelujen ostot	15 155 883,64		12 082 843,46	
Muut kulut	1 983 054,80		1 665 301,87	
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-321,68		651,85	
Valmistus omaan käyttöön (-)	-997 952,88		7 884,00	
Poistot	<u>1 610 945,07</u>	<u>-68 981 845,57</u>	<u>1 880 338,05</u>	<u>-65 757 911,16</u>
JÄÄMÄ I		-54 805 196,62		-52 206 122,57
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	3 558,23		1 574,03	
Rahoituskulut	<u>-248,19</u>	3 310,04	<u>-94,02</u>	1 480,01
SATUNNAISET TUOTOT JA -KULUT				
Satunnaiset kulut	<u>-195,00</u>	<u>-195,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
JÄÄMÄ II		-54 802 081,58		-52 204 642,56
JÄÄMÄ III		-54 802 081,58		-52 204 642,56
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	1 271 065,30		1 187 700,98	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-2 792 301,30</u>	<u>-1 521 236,00</u>	-2 388 240,17	-1 200 539,19
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-56 323 317,58</u>		<u>-53 405 181,75</u>

27.2.2024

4 Tilastokeskuksen tase

Tase	31.12.2023		31.12.2022	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
Muut pitkävaikutteiset menot	3 810 657,76		5 352 865,34	
Ennakomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>997 952,88</u>	4 808 610,64	<u>0,00</u>	5 352 865,34
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Kalusteet	4 805,45		73 542,94	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>1 484,57</u>	<u>6 290,02</u>	<u>1 484,57</u>	<u>75 027,51</u>
KÄYTTÖOMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ		4 814 900,66		5 427 892,85
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
Valmiit tuotteet/Tavarat	<u>5 603,71</u>	5 603,71	<u>5 282,03</u>	5 282,03
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	2 220 892,13		3 135 595,39	
Siirtosaamiset	40 347,93		49 509,42	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>706 561,21</u>	2 967 801,27	<u>791 892,16</u>	3 976 996,97
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
Kassatilit	1 471,60		1 373,45	
Kirjanpitoyksikön menotilit	<u>-239,95</u>	<u>1231,65</u>	<u>-253,30</u>	<u>1 120,15</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ		2 974 636,63		3 983 399,15
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>7 789 537,29</u>		<u>9 411 292,00</u>

VASTATTAVAA	31.12.2023		31.12.2022	
OMA PÄÄOMA				
VALTION PÄÄOMA				
Valtion pääoma 1.1.1998	-2 369 173,31		-2 369 173,31	
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-2 568 685,43		-1 911 111,93	
Pääoman siirrot	54 329 192,30		52 747 608,25	
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-56 323 317,58</u>	-6 931 984,02	-53 405 181,75	-4 937 858,74
VIERAS PÄÄOMA				
LYHYTAIKAINEN VIERAS PÄÄOMA				
Saadut ennakot	201 682,09		633 009,54	
Ostovelat	2 903 199,35		2 472 608,49	
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	864 830,47		908 818,85	
Edelleen tilittävät erät	971 395,43		1 056 325,57	
Siirtovelat	9 771 621,26		9 266 199,41	
Muut lyhytaikaiset velat	8 792,71	<u>14 721 521,31</u>	<u>12 188,88</u>	<u>14 349 150,74</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ		14 721 521,31		14 349 150,74
VASTATTAVAA YHTEENSÄ		<u>7 789 537,29</u>		<u>9 411 292,00</u>

27.2.2024

5 Tilastokeskuksen liitetiedot

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 1: Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

- 1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutumalaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen.
Budjetointia koskevia muutoksia ei ole tehty vuonna 2023.
- 2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muutettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut sitoumukset Suomen rahaksi.
Tilastokeskuksella ei ollut vuodenvaihteessa merkittäviä valuuttamääräisiä laskuja.
- 3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämän sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen.
Tilastokeskuksen tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja -asetusta sekä Valtiovarainministeriön määräyksiä ja ohjeita.
Valmistusta omaan käyttöön oli 997 952,88 euron arvosta vuonna 2023 ja 0,00 euron arvosta vuonna 2022. Vuonna 2022 ei tunnistettu keskeneräiseen käyttöomaisuuteen aktivoitavia kohteita vaan toiminta oli enemmän kehittämistä ja jatkuvaa ylläpitoa.
Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu Tilastokeskuksen yhdenmukaisten periaatteiden, säännösten ja määräysten mukaisesti.
- 4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä.
Tilastokeskuksessa ei ole tehty aikaisempiin vuosiin kohdistuvia korjauksia.
- 5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa.
Tilinpäätösvouden ja edellisen vuoden tiedot ovat vertailukelpoisia keskenään.
- 6) Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.
Tilastokeskuksella ei ole tilinpäätösvouden jälkeisiä olennaisia tapahtumia, joita ei ilmoiteta toimintakertomuksessa.

5.3.2024

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi		Tilinpäätös 2022	Talousarvio 2023 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2023 määrärahojen käyttö vuonna 2023	Talousarvion 2023 määrärahojen siirto seuraavalle vuodelle	Tilinpäätös 2023	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
								Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat	Käytettävissä vuonna 2023	Käyttö vuonna 2023 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
28.30.01. Tilastokeskuksen toimintamenot (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	68 511 721,38	65 927 000	55 746 728,44		67 921 354,91				67 739 634,43	
	Bruttotulot	13 550 721,38	12 000 000	13 994 354,91		13 994 354,91				14 180 207,18	
	Nettomenot	54 961 000,00	53 927 000	41 752 373,53	12 174 626,47	53 927 000,00	0,00	11 807 053,72	65 734 053,72	53 559 427,25	12 174 626,47
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (Arviomääräraha)	Bruttomenot	5 925,60		2 260,64		2 260,64					
	Bruttotulot	0,00									
	Nettomenot	5 925,60	2 261	2 260,64		2 260,64	0,00				

5.3.2024

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 3.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 4.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely	2023	2022
Henkilöstökulut	40 356 450,94	39 014 296,06
Palkat ja palkkiot	40 003 845,61	38 855 190,67
Tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	352 605,33	159 105,39
Henkilösivukulut	7 934 699,63	7 757 892,79
Eläkekulut	7 218 106,66	7 139 368,36
Muut henkilösivukulut	716 592,97	618 524,43
Yhteensä	48 291 150,57	46 772 188,85
Johdon palkat ja palkkiot, josta	619 891,95	594 329,87
- tulosperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	1 440,00	1 213,85
Johto	1 200,00	1 173,85
Muu henkilöstö	240,00	40,00

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttömaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana ei ole tehty muutoksia poistosuunnitelmaan.

Suunnitelmanmukaiset poistoajat ovat:

Omaisuusryhmä	Poistomenetelmä	Poisto aika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
112 Aineettomat oikeudet				
11200000 Ostetut valmisohjelmistot ja tietojärjestelmät	Tasapoisto	5	20	0
114 Muut pitkävaikutteiset menot				
11400000 Itse valmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät	Tasapoisto	5	20	0
11490000 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	10	10	0
125–126 Koneet ja laitteet				
12550000 ICT-laitteet	Tasapoisto	3	33,3	0
12580000 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
12690000 Muut koneet ja laitteet	Tasapoisto	5	20	0
127 Kalusteet				
12700000 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet	Tasapoisto	5	20	0
128 Muut aineelliset hyödykkeet				
12800000 Taide-esineet	Ei poistoja			

27.2.2024

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet		Yhteensä
	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2023	7 711 037,83	0,00	7 711 037,83
Lisäykset	0,00	997 952,88	997 952,88
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2023	7 711 037,83	997 952,88	8 708 990,71
Kertyneet poistot 1.1.2023	-2 358 172,49	0,00	-2 358 172,49
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-1 542 207,58	0,00	-1 542 207,58
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2023	-3 900 380,07	0,00	-3 900 380,07
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	3 810 657,76	997 952,88	4 808 610,64

	Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	
Hankintameno 1.1.2023	1 294 638,97	1 484,57	1 296 123,54
Lisäykset	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2023	1 294 638,97	1 484,57	1 296 123,54
Kertyneet poistot 1.1.2023	-1 221 096,03	0,00	-1 221 096,03
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-68 737,49	0,00	-68 737,49
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2023	-1 289 833,52	0,00	-1 289 833,52
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2023	4 805,45	1 484,57	6 290,02

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 8.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 9.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 10.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 11.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Tilastokeskuksella ei ole valtiontakauksia ja -vastuita.

27.2.2024

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset.

€	Talousarvio- menot 2023	Määrärahatarve 2024	Määrärahatarve 2025	Määrärahatarve 2026	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	4 012 908,96	3 469 079,88	578 179,98	0,00	0,00	4 047 259,86

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenomäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset.

€	Talousarvio- menot 2022	Määrärahatarve 2023	Määrärahatarve 2024	Määrärahatarve 2025	Määrärahatarve myöhemmin	Määrärahatarve yhteensä
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut sopimukset ja sitoumukset yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut monivuotiset vastuut yhteensä	4 012 908,96	3 469 079,88	578 179,98	0,00	0,00	4 047 259,86

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 13.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 14.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 15.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 16.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot

Tilastokeskuksella ei ole esitettävää liitteellä 17.

Tilastokeskuksen tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

TUOTOT	€
Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	1393761
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	0
Tuotot yhteensä	1393761
KOKONAISKUSTANNUKSET	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1890
Henkilöstökustannukset	642415
Vuokrat	0
Palvelujen ostot	101370

27.2.2024

TUOTOT	€
Muut erilliskustannukset	109222
Erilliskustannukset yhteensä	854897
Tukitoimintojen kustannukset	817265
Poistot	52816
Korot	2302
Muut yhteiskustannukset	190971
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	1063354
Kokonaiskustannukset yhteensä	1918251
TULOS	-524490
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0
TULOS HINTATUEN JÄLKEEN	-524490
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	0

Kuvaus kustannuslaskennan periaatteista:

Tilastokeskus noudattaa valtion ulkoisen kirjanpidon ohjeita ja sääntöjä. Valtion yhteinen palvelukeskus Palkeet hoitaa Tilastokeskuksen ulkoisen kirjanpidon. Sisäisessä laskennassa on käytössä valtion hallinnon yhteinen työajanseurantajärjestelmä (Kieku/Palkeet). Loppu- ja tukisuoritteilla on omat seurantakohteet, joille tulot ja menot kohdistetaan. Osa kustannuslaskenta-aineistosta tulee Kieku-järjestelmästä (välittömät erilliskustannukset).

Tilastokeskus otti vuonna 2023 käyttöön valtion yhteisen kustannuslaskentamallin. Yhteinen kustannuslaskentamalli perustuu yhteiseen seurantakohdemalliin ja erityisesti toimintoseurantakohteeseen. Kustannusajureina käytetään työaikoja. Yhteinen kustannuslaskentamalli on ns. hybridimalli, joka mahdollistaa kustannuslaskennan toteuttamisen jako-, lisäys- ja toimintolaskennan keinoin tai näiden yhdistelmänä. Kustannuslaskennan raportit ovat osa Tilastokeskuksen operatiivista raportointia. Kustannuslaskennan menetelmä on sama kaikelle maksulliselle toiminnalle sekä myös yhteisrahoitteisille hankkeille.

27.2.2024

6 Allekirjoitus

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Markus Sovala

Pääjohtaja